

Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Διεθνών Σχέσεων - Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Τμήμα Οικονομικών Επιστημών - Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Τμήμα Οικονομικών Επιστημών - Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Τμήμα Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων - Πανεπιστήμιο Πειραιά

Διαπανεπιστημιακό Διατμηματικό

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

«Τοπική και Περιφερειακή Ανάπτυξη και Αυτοδιοίκηση»

Άσκηση Κοινωνικής Πολιτικής στους Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού.

Μελέτη περίπτωσης άσκησης κοινωνικής πολιτικής

στο Δήμο Δοξάτου Νομού Δράμας

Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης

Τρούτπεγλη Καλλιόπη

Κόρινθος, Ιούνιος 2017

Department of Political Studies and International Relations - University of Peloponnese

Department of Economics - Democritus University of Thrace

Department of Economics - Aristotle University of Thessaloniki

Department of Business Administration - University of Piraeus

**Interuniversity Interdepartmental
Master Program in
«Local and Regional Government and Development»**

**Exercise of Social Policy in Local Government
Case study of social policy exercise
In the Municipality of Doxatos in the Prefecture of Drama
Region of East Macedonia and Thrace**

Troutpegli Kalliopi

Corinth, June 2017

Σελίδα 2 από 87

Ευχαριστίες

Θεωρώ υποχρέωσή μου να ευχαριστήσω θερμά τους ανθρώπους που συνέβαλλαν στην υλοποίηση και ολοκλήρωση αυτής της εργασίας.

Ευχαριστώ θερμά τον επιβλέποντα καθηγητή κύριο Σήφη Πλυμάκη για την πολύτιμη βοήθεια και καθοδήγηση στο σχεδιασμό και την υλοποίηση αυτής της εργασίας.

Επίσης θα ήθελα να ευχαριστήσω το Δήμο Δοξάτου και τους συναδέλφους υπάλληλους του Δήμου για την άμεση συνεργασία τους και την προθυμία τους κατά την συλλογή των πληροφοριών που αφορούν στοιχεία και πληροφορίες για το Δήμο.

Ειδικότερα θα ήθελα να ευχαριστήσω τους: Τούρνα Ευανθία, Μαντζουράνη Βασιλική, Τσεντίδη Κωνσταντίνο, Γουδεσίδου Πασχαλία, Σβερκίδη Θεόδωρο, Χουρσίδου Δέσποινα.

Τέλος θα ήθελα να εκφράσω τις άπειρες ευχαριστίες μου στο σύζυγό μου και στην κόρη μου για την κατανόηση, αγάπη και υποστήριξη που μου πρόσφεραν κατά τη διάρκεια της συγγραφής της τελικής μου εργασίας αλλά και για την συμπαράσταση σε όλη τη διάρκεια του Μεταπτυχιακού Προγράμματος.

Περίληψη

Αντικείμενο της συγκεκριμένης εργασίας είναι η άσκηση της Κοινωνικής Πολιτικής της Τοπικής Αυτοδιοίκησης με μελέτη περίπτωσης την κοινωνική πολιτική του Δήμου Δοξάτου του Νομού Δράμας. Βασικός σκοπός της εργασίας είναι προσπάθεια αποτίμησης της προσφοράς της άσκησης κοινωνικής πολιτικής μέσα από τους τοπικούς Δήμους. Συγκεκριμένα: γίνεται προσπάθεια καταγραφής και ανάλυσης της παρούσας κατάστασης, εντοπίζονται προβλήματα και ελλείψεις και θέτονται συμπεράσματα και προτάσεις για το μέλλον.

Μέσω βιβλιογραφικής έρευνας και πηγών από τις υπηρεσίες του Δήμου Δοξάτου εξετάζονται τα κοινωνικά προγράμματα του Δήμου. Μέσα από την έρευνα και την καταγραφή, διαπιστώνεται ότι μολονότι οι πρόσφατες μεταρρυθμίσεις της κεντρικής διοίκησης στοχεύουν στην ενίσχυση και ανάδειξη του ρόλου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε βασικό διαχειριστή των κοινωνικών αναγκών και προβλημάτων σε τοπικό επίπεδο, η πρακτική εφαρμογή συναντά σοβαρές δυσχέρειες.

Τα κυριότερα προβλήματα εντοπίζονται στην οργάνωση και την ανεπάρκεια ανθρώπινου δυναμικού και οικονομικών πόρων. Τέλος μέσα από την παρούσα εργασία παρατίθενται βασικά συμπεράσματα και προτάσεις για περαιτέρω έρευνα.

Λέξεις κλειδιά: Κοινωνική Πολιτική, Τοπική Αυτοδιοίκηση, Κοινωνική Πολιτική των Δήμων, Δήμος Δοξάτου

Abstract

Object of particular work is the exercise of Social Policy of Local Self-government with study of case the social policy of Municipality Doxato of Prefecture Dramas. Basic aim of work is effort of assessment of offer of exercise of social policy through the local Municipalities. Concretely: becomes effort of recording and analysis of present situation, is located problems and lacks and setting conclusions and proposals on the future.

Via bibliographic research and sources by the services of Municipality Doxato are examined the social programs of Municipality. Through the research and the recording, it is realised that the recent reforms of central administration aim in the aid and appointment of role of Local Self-government in basic administrator of social needs and problems in local level, the practical application meets serious hindrances.

The main problems lie in the organization and insufficient human and financial resources. Finally, through this work out key findings and recommendations for further research.

Keywords: Social Policy, Local Government, Social Municipalities Policy, Municipality of Doxato

Περιεχόμενα

Περίληψη.....	5
Εισαγωγή	9
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 :ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ.....	10
1.1. Κοινωνική Πολιτική.....	11
1.2. Μοντέλα Κοινωνικής Πολιτικής	12
1.3. Περιεχόμενο της Κοινωνικής Πολιτικής	13
1.4. Κράτος πρόνοιας	15
1.5. Σύγχρονες τάσεις Κοινωνικής Πολιτικής.....	16
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	18
2.1. Κοινωνική Πολιτική και Τοπική Αυτοδιοίκηση	19
2.2. Ο ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης	20
2.3 Η ποιότητα των κοινωνικών υπηρεσιών στην Ελλάδα	21
2.4. Η οικονομική κρίση στην Τοπική Αυτοδιοίκηση	25
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3	27
3.1. Η κοινωνική πολιτική των Δήμων.....	28
3.2. Δημοτικές Επιχειρήσεις και Νομικά Πρόσωπα	32
3.3. Συνεργασίες και συμβάσεις Δήμων	34
3.4. Οικονομική αυτοτέλεια και πόροι των Δήμων	35
3.5. Ανθρώπινοι πόροι	37
3.6. Ο θεσμικός ρόλος των Δήμων	38

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ	41
4.1. Προφίλ Δήμου Δοξάτου.	42
4.2. Οργανωτική δομή του Δήμου	47
4.3. Πολιτική Κοινωνικής Προστασίας του Δήμου	53
4.3.1. Ο Ρόλος της Κεντρικής Υπηρεσίας	53
4.3.2. Δομές και Προγράμματα για την παιδική ηλικία	65
4.3.2.1. Βρεφικοί / Παιδικοί Σταθμοί – ΚΔΑΠ	65
4.3.3. Δομές και Προγράμματα για την Τρίτη Ηλικία	68
4.3.3.1. Κέντρα Ημερησίας Φροντίδας Ηλικιωμένων.....	68
4.3.3.2. Πρόγραμμα «ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ»	69
4.4. Δράσεις Στήριξης Ευπαθών Ομάδων	73
4.5. Δράσεις για άτομα που πλήττονται από τη φτώχεια	75
4.6. Δράσεις προώθησης Εθελοντισμού.....	76
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	77
ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	79
ΔΡΑΣΕΙΣ.....	81
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ/ΠΗΓΕΣ.....	84

Εισαγωγή

Η ελληνική κρίση επέφερε πολλές αρνητικές επιπτώσεις στην ελληνική πραγματικότητα και συνέπεσε χρονικά με πολλές μεταρρυθμίσεις της κεντρικής και τοπικής εξουσίας. Οι σύγχρονες πολιτικές μεταρρυθμίσεις στοχεύουν στην ανάδειξη της Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε βασικό διαχειριστή των κοινωνικών θεμάτων της τοπικής κοινωνίας, όμως οι κοινωνικοοικονομικές εξελίξεις της χώρας αποτελούν βασικό εμπόδιο των πολιτικών αυτών.

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η καταγραφή και η αποτίμηση της συμβολής της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στον τομέα της Κοινωνικής Πολιτικής.

Το βασικό ερευνητικό ερώτημα της συγκεκριμένης εργασίας είναι: ***ποιος είναι ο ρόλος των πρωτοβάθμιων τοπικών αρχών στην πρόληψη και αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων.***

Στόχος της εργασίας είναι να εντοπιστούν τυχόν προβλήματα και ελλείψεις, να καταγραφούν, να παρουσιαστούν και να διατυπωθούν σχετικές προτάσεις.

Η απάντηση του ερευνητικού ερωτήματος γίνεται με τη μελέτη περίπτωσης του Δήμου Δοξάτου του νομού Δράμας, με άντληση των πληροφοριών μέσα από τις υπηρεσίες του Δήμου.

Η εργασία αναλύεται σε τέσσερα κεφάλαια:

Στο πρώτο κεφάλαιο, όπου αποτελεί μαζί με το δεύτερο και το τρίτο το θεωρητικό μέρος της εργασίας, γίνεται βιβλιογραφική έρευνα και αναλύονται έννοιες και θεωρίες γύρω από την Κοινωνική Πολιτική.

Στη συνέχεια στο δεύτερο κεφάλαιο περιγράφεται η σύνδεση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης με την κοινωνική πρόνοια και αλληλεγγύη.

Στο τρίτο κεφάλαιο, και τελευταίο του θεωρητικού μέρους, περιγράφεται το θεσμικό πλαίσιο των Δήμων, με έμφαση στις αρμοδιότητες, στα νομικά πλαίσια και τους πόρους που διαθέτουν για την άσκηση της Κοινωνικής Πολιτικής.

Στο τέταρτο κεφάλαιο παρουσιάζεται αναλυτικά η οργανωτική δομή των κοινωνικών υπηρεσιών του Δήμου Δοξάτου. Αποτυπώνονται οι υπηρεσίες και τα προγράμματα δράσεων του Δήμου και γίνεται πλήρης παρουσίαση των κοινωνικών του δομών.

Τέλος στο τελευταίο κεφάλαιο γίνεται συζήτηση για τα τελικά συμπεράσματα της εργασίας και διατυπώνονται προτάσεις βελτίωσης.

Κεφάλαιο 1

Θεωρητικό Μέρος

Ορισμοί –Εννοιολογικές Προσεγγίσεις

1.1 Κοινωνική Πολιτική

Η κοινωνική πολιτική αποτελεί μια σύνθετη έκφραση με πολλαπλούς εν τω καιρό ορισμούς. Αναφέρεται στην ύπαρξη πολλαπλών και σύνθετων δραστηριοτήτων που έχουν ως σκοπό την κάθε μορφής υπηρεσία, παροχή προς το κοινωνικό σύνολο (Λαιρόπουλος, 2007). Επίσης έχει ερμηνευτεί παλαιότερα ως μέσο επίτευξης κοινωνικής ευημερίας, ως εργαλείο για την αντιμετώπιση των κινδύνων που απορρέουν από την κοινωνία και ως παρέμβαση για κοινωνικές αλλαγές και κοινωνική δικαιοσύνη. (Titmuss, 1974 – Kemshall, 2002).

Η κοινωνική πολιτική είναι η ουσιαστική καταγραφή, ιεράρχηση και κάλυψη των κινδύνων και αναγκών της κοινωνίας μέσα από ρυθμίσεις και παροχές σε τομείς όπως η απασχόληση, η ασφάλιση, η υγεία και οι υπηρεσίες πρόνοιας. (Ι.Τ.Α. Κοντιάδης, 2006). Ένας άλλος ορισμός προέρχεται από τον Ιατρίδη όπου η κοινωνική πολιτική ορίζεται ως σύστημα αξιών για την ποιότητα και τις συνθήκες διαβίωσης των πολιτών μιας κοινωνίας το οποίο περιλαμβάνει κανονισμούς και αναθέσεις ευθυνών. (Ιατρίδης, 2005). Αργότερα σύμφωνα με τη Μακαρώνη το 2008, η κοινωνική πολιτική αποτελεί ένα σχέδιο για να μπορεί η εκάστοτε κυβέρνηση σε συνδυασμό με την τοπική αυτοδιοίκηση να θέτει και να υλοποιεί κοινωνικούς στόχους όπως κοινωνική ισότητα, ευημερία, ασφάλεια των πολιτών. Όλα αυτά μέσω υπηρεσιών που εμπλέκονται με την οικονομία και την πολιτική της χώρας. (Μακαρώνη, 2008)

Με βάση τους παραπάνω ορισμούς μπορούμε να πούμε ότι η κοινωνική πολιτική είναι τα μέτρα που λαμβάνει ο κρατικός μηχανισμός για την αντιμετώπιση κοινωνικών κινδύνων και την προστασία από δυσχερείς καταστάσεις έτσι ώστε να πετύχει την άμεση και πλήρη αντιμετώπιση των κοινωνικών ανισοτήτων που προκύπτουν μέσα στην κοινωνία. Η κοινωνική πολιτική σήμερα περιλαμβάνει πεδία της κοινωνικής ασφάλισης και πρόνοιας, της υγείας, την εκπαίδευση, την απασχόληση, την κατοικία, τη μετανάστευση, το περιβάλλον και τον πολιτισμό και τις κοινωνικές υπηρεσίες του κάθε δήμου. Γίνεται λοιπόν αντιληπτό, ότι η Κοινωνική Πολιτική είναι ένα πολύπλευρο πεδίο και αποτελεί το μέσο του κράτους για την επίτευξη της ανάπτυξης και κοινωνικής ευημερίας του συνόλου της κοινωνίας.

1.2 Μοντέλα Κοινωνικής Πολιτικής

Η Κοινωνική Πολιτική έχει κατηγοριοποιηθεί με βάση το βαθμό παρέμβασης του κράτους όταν μέλη της κοινωνίας απειλούνται από διάφορους κοινωνικούς κινδύνους.

Διακρίνουμε εξής κύρια μοντέλα άσκησης κοινωνικής πολιτικής με βάση τον Titmuss (1974):

- Το **υπολειμματικό μοντέλο**, το οποίο παρεμβαίνει με επιλεκτικό τρόπο για να καλύψει κοινωνικές ανάγκες σε περιπτώσεις όπου η κοινότητα, η οικογένεια, ή άλλοι άτυποι φορείς αλληλεγγύης δεν μπορούν να καλύψουν ανάγκες ατόμων, ή ευπαθών κοινωνικών ομάδων. Ο ρόλος του κράτους δηλαδή εδώ είναι βοηθητικός και παρεμβαίνει μόνο σε περίπτωση που το άτομο κινδυνεύει από κοινωνική εξαθλίωση.
- Το **βιομηχανικό μοντέλο**, το οποίο χαρακτηρίζεται και αυτό από την ατομική ευθύνη με τη διαφορά όμως ότι εδώ οι ανάγκες καλύπτονται με βάση την επίδοση στην εργασία.
- Το **θεσμικό μοντέλο**, το οποίο επικεντρώνεται στην ανάπτυξη θεσμών και μηχανισμών καθολικής κάλυψης και πρόληψης των κοινωνικών προβλημάτων. Δηλαδή δημιουργεί ίσες ευκαιρίες για όλα τα μέλη και θεωρεί απαραίτητη την αναδιανομή του πλούτου. (Titmuss, 1974 - Αλεξίου, 1999)

Με βάση τον Esping-Andersen (1990) διακρίνουμε μια άλλη κατηγοριοποίηση των συστημάτων της Κοινωνικής Πολιτικής:

- Το **φιλελεύθερο πρότυπο**, όπου ελέγχεται πρώτα ο τρόπος και οι συνθήκες διαβίωσης των ανθρώπων και μετά ο κρατικός μηχανισμός προσφέρει τις απαραίτητες παροχές.
- Το **συντηρητικό πρότυπο**, όπου βασικό ρόλο στην κάλυψη των αναγκών των ατόμων διαδραματίζει η οικογένεια και η εκκλησία. Στο πρότυπο αυτό εμφανίζεται μερική εμπορευματοποίηση των κοινωνικών παροχών.
- Το **σοσιαλδημοκρατικό πρότυπο**, όπου το κράτος κυρίως μέσω της τοπικής αυτοδιοίκησης προσφέρει παροχές σε όλα τα μέλη της κοινωνίας. (Φεργαδάκη, 2011)

Παρατηρώντας τα μοντέλα των δυο αναλυτών, διαπιστώνουμε ότι σε κάποιες περιπτώσεις το κράτος δρα μόνο όταν τα άτομα κινδυνεύουν άμεσα ή ήδη ζουν σε άθλιες συνθήκες. Δηλαδή μόνο όταν είναι άμεση ανάγκη και στις έσχατες περιπτώσεις (Φιλελεύθερο και Υπολειμματικό). Ακόμη

σε κάποια μοντέλα τα κράτη δε δρουν τόσο αυστηρά αλλά βοηθητικά στις παροχές που προσφέρει η οικογένεια και η εργασία. (Βιομηχανικό, Συντηρητικό). Τέλος στα Θεσμικό και Σοσιαλδημοκρατικό μοντέλο δημιουργούνται ίσες ευκαιρίες και παροχές για όλα τα μέλη της κοινωνίας ανεξάρτητα από οικονομική κατάσταση ή κοινωνική θέση. Σύμφωνα με την Φεργαδάκη (2011), τα συστήματα αυτά δεν είναι τα μοναδικά καθώς στην πρακτική τους εφαρμογή διαφοροποιούνται και προκύπτουν νέες κατηγορίες.

1.3 Περιεχόμενο της Κοινωνικής Πολιτικής

Η μελέτη της κοινωνικής πολιτικής προϋποθέτει μια πολυεπιστημονική προσέγγιση σε ένα συνεχώς μεταβαλλόμενο κοινωνικό περιβάλλον. Κατά συνέπεια, το πεδίο της κοινωνικής πολιτικής- δηλαδή οι χώροι στους οποίους καλείται να παρέμβει – χαρακτηρίζεται από διευρυμένα, και φορές ασαφή, όρια. Η έννοια της κοινωνικής πολιτικής ορίζεται με μεγαλύτερη σαφήνεια, αλλά με πολλούς διαφορετικούς τρόπους . Οι περισσότεροι κλασικοί μελετητές του πεδίου έχουν κατά καιρούς διατυπώσει ορισμούς αντιπροσωπευτικούς σκοπούς . Πρώτον, ότι αποσκοπεί να είναι μια ωφέλιμη πολιτική που θα προσφέρει άμεσα ευημερία στην κοινωνία . Δεύτερον, ότι περιλαμβάνει τόσον οικονομικούς, όσον και μη οικονομικούς στόχους. Τρίτον, ότι κατευθύνει κάποιου βαθμού αναδιανομή των πόρων από τους πλουσιότερους στους φτωχότερους.

Κοινωνική πολιτική θεωρείται γενικότερα, κάθε σχεδιασμένη, κρατική κατά μείζονα λόγο, συλλογική προσπάθεια παρέμβασης που αποσκοπεί στη δικαιότερη κατανομή των υφιστάμενων περιορισμένων πόρων. Στην πράξη αυτό σημαίνει αναδιανομή των πόρων κάθε μορφής , προς όφελος ατόμων ή ομάδων που συγκριτικά , τους στερούνται σε μεγαλύτερο βαθμό, ή τους έχουν μεγαλύτερη ανάγκη. Με άλλα λόγια , η κοινωνική πολιτική επιχειρεί να αποκαταστήσει – με βάση τα κριτήρια της κοινωνικής δικαιοσύνης και την ανάγκη της κοινωνικής εναρμόνισης – την υφιστάμενη άνιση κατανομή των πόρων , προκειμένου να αμβλύνει τις κοινωνικές ανισότητες και αδικίες. Η κοινωνική πολιτική επηρεάζει λοιπόν την ευημερία ατόμων ή ομάδων με γνώμονα την ορθολογική αναδιανομή των περιορισμένων πόρων. Από μια πιο εξειδικευμένη και πρακτική προσέγγιση, κοινωνική πολιτική είναι απλά , όλα τα μέτρα κοινωνικής προστασίας. (Βενιέρης , 2001)

Είναι προφανές ότι το θέμα των προτεραιοτήτων της κοινωνικής πολιτικής είναι ιδιαίτερα κρίσιμο. Για το λόγο αυτό , η άσκηση της- η εφαρμογή δηλαδή συγκεκριμένων μέτρων – προϋποθέτει την

ύπαρξη πολιτικής. Πολιτική σημαίνει αντίληψη και μελέτη των προβλημάτων, οριοθέτηση προτεραιοτήτων για τη σειρά επίλυσης τους, διερεύνηση και αξιολόγηση όλων των πιθανών εξειδικευμένων λύσεων, επιλογή της θεωρούμενης ως προσφορότερης λύσης, εξεύρεση των απαιτούμενων για την εφαρμογή των συγκεκριμένων, συντονισμένων και χρονικά προσδιορισμένων μέτρων, και τέλος, αξιολόγηση των επιδράσεων τους και αν χρειάζεται, τροποποίηση τους.

Κοινωνική πολιτική ασκείται όταν η διαδικασία της διακυβέρνησης επικεντρώνεται στην αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων και στη διασφάλιση της κοινωνικής συνοχής και ευημερίας- με γνώμονα την κοινωνική δικαιοσύνη και κινητήριο άξονα το σύστημα κοινωνικής προστασίας. Το σύστημα αυτό αποτελείται από ένα ευρύτερο φάσμα θεσμών , οργανώσεων και μηχανισμών που καλούνται κοινωνικές υπηρεσίες, οι οποίες δραστηριοποιούνται κυρίως στους τομείς της υγείας, της κοινωνικής ασφάλειας, της εκπαίδευσης, της κατοικίας, του περιβάλλοντος, της κοινωνικής εργασίας και της κοινωνικής συμβίωσης. Η κοινωνική πολιτική μελετά τον εντοπισμό και τη διερεύνηση των κοινωνικών προβλημάτων, καθώς και την ανάλυση των μέτρων αντιμετώπισης τους, και υπαγορεύει την επιλογή, τις προτεραιότητες και την ιεράρχηση εφαρμογής των μέτρων αυτών.

Συνολικά, ο όρος κοινωνική πολιτική αναφέρεται στις προσπάθειες του κράτους και άλλων μη κυβερνητικών φορέων να επηρεάσουν την ευημερία ατόμων ή ομάδων. Δεν ασχολείται μόνο με φιλοσοφικές θεωρίες και αντίθετες ιδεολογίες, αλλά ιδιαίτερα , με το διανεμητικό και αναδιανεμητικό αντίκτυπο των μέτρων και των άλλων μορφών παρέμβασης, στη μικτή οικονομία του κράτους πρόνοιας. Η κοινωνική πολιτική ασκείται κυρίως δια μέσου των κοινωνικών υπηρεσιών , οι οποίες καλύπτουν συνήθως το μεγαλύτερο μέρος του χώρου του δημόσιου τομέα. Οι υπηρεσίες αυτές εξαρτώνται από οικονομικούς και άλλους πόρους, οι οποίοι βρίσκονται μόνιμα σε περιορισμένη προσφορά , έτσι ώστε να απαιτείται να εξασφαλιστεί η δίκαιη και ορθολογική κατανομή τους. (Βενιέρης , 2001)

Η κοινωνική πολιτική βρίσκεται σήμερα σε μεταβατική φάση αναζήτησης και αναδιάρθρωσης με κύριο χαρακτηριστικό την προσπάθεια απεγκλωβισμού από τους κλασικούς ιδεολογικούς εναγκαλισμούς – σοσιαλισμός, φιλελευθερισμός, μαρξισμός – και από τον εθνικοκεντρικό της χαρακτήρα – σε ευρωπαϊκό τουλάχιστον επίπεδο. Οι βασικές σύγχρονες ιδεολογικές προσεγγίσεις και οι αντίστοιχες πολιτικές πρακτικές – της σοσιαλδημοκρατίας του νεοφιλελευθερισμού και του νεομαρξισμού – είναι υπό αμφισβήτηση και αναθεώρηση και στο χώρο της κοινωνικής πολιτικής.

Αυτό είναι αποτέλεσμα της πλούσιας μεταπολεμικής εμπειρίας, της διάψευσης μέρους τουλάχιστον των αρχικών προσδοκιών αλλά και των διαρθρωτικών προβλημάτων του κράτους πρόνοιας στις αναπτυγμένες κοινωνίες. Η συνεργασία δημόσιου – ιδιωτικού τομέα στο χώρο της παροχής κοινωνικών υπηρεσιών, η βελτίωση της σχέσης κόστους/αποτελεσματικότητας των υπηρεσιών, η έννοια της κοινωνίας των πολιτών και της κοινωνίας των πολιτών και της κοινωνίας της φροντίδας σε θεωρητικό και πρακτικό επίπεδο, αποτελούν τους κύριους άξονες του σύγχρονου προβληματισμού και της αναπτυσσόμενης συγκριτικής ανάλυσης για την αντιμετώπιση των σύνθετων κοινωνικών προβλημάτων.

Κλείνοντας, ας επικεντρωθούμε για λίγο στο παράδειγμα της υπερεθνικής κοινωνικής πολιτικής, στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία καλείται να αντιμετωπίσει τις κοινωνικές προκλήσεις των χωρών – μελών της με νέους τρόπους και μακρόπνοο πνεύμα. Καλύπτει ένα ευρύ φάσμα τομέων που περιλαμβάνουν την ισότητα ευκαιριών, θέματα απασχόλησης και εργατικού δικαίου, θέματα κοινωνικής προστασίας, δημόσιας υγείας και κοινωνικής ασφάλισης. Αναλαμβάνει δράση που επικεντρώνεται σε ειδικά προβλήματα όπως η φτώχεια και ο ρόλος των ατόμων με ειδικές ανάγκες. Καλείται να αντιμετωπίσει τις πιέσεις που ασκούνται στο κράτος πρόνοιας, κυρίως από τον αυξανόμενο αριθμό των ατόμων που θίγονται από τον κοινωνικό αποκλεισμό ή τις σημαντικές δημογραφικές αλλαγές που συντελούνται στην Ευρώπη. Επιβάλλεται να υπηρετήσει στην κατεύθυνση της οικοδόμησης μιας ενεργού και ανοιχτής κοινωνίας και να συνδυάσει τον οικονομικό δυναμισμό και την κοινωνική πρόοδο. Στόχος της είναι να συμβάλλει στη μετεξέλιξη ενός ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου που θα διασφαλίσει στους πολίτες της Ευρώπης οικονομική ευημερία, κοινωνική συνοχή και ευρύτερα μια υψηλή ποιότητα ζωής. (Βενιέρης, 2001)

1.4 Κράτος πρόνοιας

Η σχέση του κράτους πρόνοιας με την κοινωνική πολιτική είναι στενή και αυτό επέφερε κατά καιρούς την ταυτοποίηση των δύο όρων. Το κράτος πρόνοιας δρα μέσω παροχών κοινωνικής διοίκησης, με στόχο την άμβλυνση κοινωνικών ανισοτήτων και τη συστηματική κάλυψη των κοινωνικών αναγκών των πολιτών. (Κοντιάδης, 2008). Είναι ουσιαστικά η κρατική παρέμβαση και οι κρατικά οργανωμένοι θεσμοί κοινωνικής προστασίας. Το κράτος πρόνοιας δεν είναι το «κοινωνικό κράτος» όπως συνηθίζεται να λέγεται. Ο όρος κοινωνικό κράτος αποτελεί υποσύνολο του κράτους πρόνοιας.

Σύμφωνα με την Γεναδοπούλου το κράτος πρόνοιας αναφέρεται στην παρέμβαση του κράτους στον κοινωνικό τομέα και κύριο χαρακτηριστικό του είναι η διευρυμένη κοινωνική του λειτουργία και η ανάληψη κατάλληλων δράσεων για την προστασία και ευημερία των πολιτών. (Γεναδοπούλου, 2009)

Ο όρος κράτος πρόνοιας είναι περιγραφικός και αναφέρεται σε συγκεκριμένες οργανωτικές μορφές του κράτους, ενώ ο όρος κοινωνικό κράτος είναι θεσμικός και αναφέρεται στην συνταγματική κατοχύρωση. Η έννοια του κοινωνικού κράτους είναι ευρύτερη καθώς συνιστά την αναγνώριση από τη μεριά της πολιτείας των κοινωνικών δικαιωμάτων. (Καρβούνης, 2004)

1.5 Σύγχρονες τάσεις Κοινωνικής Πολιτικής

Στην τρέχουσα εποχή η επίδραση των οικονομικών και πολιτισμικών παραγόντων διαμορφώνουν την άσκηση της Κοινωνικής Πολιτικής κάθε κράτους. Εξαιτίας της αυξημένης πολυπλοκότητας των κοινωνικών αναγκών (ιδιαίτερα τώρα με την οικονομική κρίση) και την αναδιάρθρωση των κρατικών κοινωνικών υπηρεσιών, προωθούνται πολλαπλές μορφές οργάνωσης υπηρεσιών και υλοποίησης προγραμμάτων. Η άσκηση της κοινωνικής πολιτικής επηρεάζεται εκτός από οικονομικά θέματα, από πολιτισμικά, θεσμικά θέματα των πληθυσμών σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο.

Σύγχρονη τάση στις κοινωνικές υπηρεσίες είναι η πρόληψη και η αναζήτηση προστατευτικών παραγόντων, έτσι ώστε να φύγει το κέντρο βάρους από την καταστολή και την κοινωνική παθολογία. Άμεση παρέμβαση, υπηρεσίες όχι μόνο στα άτομα που χρήζουν άμεση παρέμβαση αλλά και στο κοινωνικό τους περιβάλλον μέσω πληροφόρησης και συμβουλευτικής.

Ως κυρίαρχο στοιχείο αναγάγετε η εμπλοκή του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα, αναζητείται νέα σχέση κρατικών και μη φορών παροχής υπηρεσιών με στόχο των συνδυασμό και την πληρέστερη διαθεσιμότητα των πόρων και των δύο.

Στόχος η στήριξη και η αξιοποίηση των ιδιωτικών χώρων και χώρων ανεπίσημης φροντίδας. Στηρίζονται κάθε είδους μορφές αυτοβοήθειας, ενώ αξιοποιούνται και τα άτυπα δίκτυα παροχής φροντίδας, η εθελοντική προσφορά και κυρίως η οικογένεια. (Θελερίτη, 2008)

Σύμφωνα με τις νέες στρατηγικές κοινωνικής πολιτικής δίνεται έμφαση στη σημασία της τοπικής κοινότητας, η οποία σε αρκετές περιπτώσεις υποκαθιστά τις επίσημες κοινωνικές υπηρεσίες, ενώ σε άλλες περιπτώσεις τις υποβοηθά, υποστηρίζει και πλαισιώνει. Οι νέες προοπτικές θέλουν την Τοπική Αυτοδιοίκηση να αναλαμβάνει υπηρεσίες και πρωτοβουλίες για την κάλυψη αναγκών σε τοπικό επίπεδο. Βέβαια για να υλοποιηθεί αυτό θα πρέπει να υποστηριχθεί και από τις επίσημες αρχές γιατί η τοπική αυτοδιοίκηση στερείται θεσμικής κατοχύρωσης και οικονομικών πόρων.

Παράλληλα γίνονται προσπάθειες ενεργοποίησης της άτυπης φροντίδας μέσω του περιβάλλοντος των ατόμων (π.χ. φιλικό περιβάλλον) μέσω ευαισθητοποίησής τους, πληροφόρησής τους και σε πολλές περιπτώσεις ακόμη και εκπαιδύοντάς τους.

Η οργάνωση και κατ' επέκταση η άσκηση της Κοινωνικής Πολιτικής διαφέρουν από χώρα σε χώρα και όπως αναφέρθηκε και προηγουμένως εξαρτάται και από πολλούς παράγοντες. Σίγουρα η Κοινωνική Πολιτική ακολουθεί και επηρεάζεται από τη γενικότερη πολιτική που ασκείται από την κυβέρνηση του κράτους.

Πλέον οικονομικοί λόγοι, αλλαγές στο ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον, η επιταγή για άμεση αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα καθιστούν αναγκαία τη διαπλοκή άλλων φορέων όπως τα άτυπα δίκτυα, ο εθελοντισμός, η ιδιωτικοί φορείς, η οικογένεια και η Τοπική Αυτοδιοίκηση, για την υλοποίηση κοινωνικών πολιτικών. Θα πρέπει να συνεργαστούν όλοι οι φορείς για να υπάρξει ενδυνάμωση του ρόλου της κοινωνικής πρόνοιας. (Θελερίτη, 2008)

Κεφάλαιο 2

2.1 Κοινωνική Πολιτική και Τοπική Αυτοδιοίκηση

Οι τοπικοί φορείς της Αυτοδιοίκησης στα σύγχρονα κράτη συμβαδίζουν με την ανάπτυξη του κράτους πρόνοιας, αναλαμβάνοντας ένα ευρύ φάσμα αρμοδιοτήτων. Ο ρόλος επομένως της Τοπικής Αυτοδιοίκησης αποτελεί σημαντικό κριτήριο στην άσκηση της Κοινωνικής Πολιτικής ενός κράτους. Στις κοινωνίες όπου οι κρατικές υπηρεσίες είναι αποκεντρωμένες ο ρόλος των τοπικών υπηρεσιών είναι σαφώς ιδιαίτερα σημαντικός και κρίσιμος (π.χ. Αγγλία). Ενώ αντίθετα σε χώρες όπου ο κρατικός φορέας ακολουθεί συγκεντρωτικό μοντέλο διοίκησης ο ρόλος των τοπικών φορέων είναι σχετικά υποβαθμισμένος. (Κοντιάδης 1997)

Καθώς οι πολιτικές αλλάζουν, άλλαξε και αναδιαρθρώθηκε και η σχέση της κεντρικής διοίκησης με τους τοπικούς φορείς. Εξαιτίας των μειώσεων των δαπανών του κράτους σε βασικούς τομείς όπως εκπαίδευση, υγεία, πρόνοια, στέγαση, ασφάλιση οι τοπικοί φορείς αναβαθμίστηκαν και αναδείχθηκαν πολλές τοπικές λειτουργίες. Εξαιτίας της οικονομικής κρίσης πολλά κοινωνικά δικαιώματα υποβαθμίστηκαν και άλλα εγκαταλείφτηκαν πλήρως με αποτέλεσμα το τοπικό πεδίο να θεωρηθεί πεδίο διαμόρφωσης των προϋποθέσεων προσαρμογής και διεξόδου από την κρίση.

Οι προϋποθέσεις αυτές περιλαμβάνουν τον εντοπισμό προβλημάτων και αιτημάτων για την κάλυψη νέων αναγκών διαμέσων των πολιτικών του τοπικού χαρακτήρα.

Με βάση τα παραπάνω πρέπει να τονιστεί ότι η αναβάθμιση των τοπικών θεσμών συνδυάστηκε με την τάση της εποχής για αποκέντρωση της κεντρικής εξουσίας.

Παλαιότερα, λόγω κυρίως της συγκεντροποίησης της Κοινωνικής Πολιτικής στην κεντρική εξουσία, πολλά σοβαρά κοινωνικά θέματα και προβλήματα παρέμεναν αρρυθμιστα και άλυτα.

Σήμερα η θέση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι πολύ σημαντική γιατί από τη μια μεριά συνδέεται με την κεντρική εξουσία και από την άλλη συνδέεται με την κοινωνική βάση μιας και αποτελεί άμεση φωνή των τοπικών προβλημάτων και ιδιαιτεροτήτων. (Κοντιάδης 1997)

Οι νέοι πολιτικοί θεσμοί θα πρέπει να επαναπροσδιορίσουν σε ένα νέο ευρύτερο πλαίσιο τα κοινωνικά δικαιώματα τόσο σε τοπικό, σε περιφερειακό όσο και σε εθνικό επίπεδο. Στην κατεύθυνση αυτή διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο η αξία των τοπικών θεσμών, οι οποίο φαίνεται να αναλαμβάνουν πολλές δράσεις για την δημιουργία ενός νέου πλαισίου κοινωνικών δικαιωμάτων και κρατικών παροχών.

2.2 Ο ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε θέματα Κοινωνικής Πολιτικής

Ποιος είναι όμως ο σύγχρονος ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στα θέματα της κοινωνικής πολιτικής;

Τα συστήματα κοινωνικής πολιτικής που εφαρμόζονται σε μια χώρα, εκφράζουν το βαθμό και το επίπεδο ανάπτυξης της κάθε κοινωνίας, τις ιδιαιτερότητες και τις κοινωνικοοικονομικές συνθήκες. Οι σύγχρονες τάσεις για το ρόλο των τοπικών θεσμών συγκλίνουν στα εξής:

Σε πρώτο λόγο το κέντρο βάρους άσκησης της Κοινωνικής Πολιτικής και αντιμετώπισης κοινωνικών προβλημάτων ορίζεται σε τοπικό επίπεδο μέσα στο πνεύμα αποκέντρωσης της κύριας κρατικής μέριμνας (Σκαμνάκης 2006)

Επιπλέον με τη διαμόρφωση ενός νέου πλαισίου κοινωνικών παροχών με αναζήτηση νέων μορφών συνεργασίας και συνύπαρξης κρατικών, ιδιωτικών και εθελοντικών φορέων, διευκολύνεται και προωθείται η συμμετοχή πολλαπλών πάροχων κοινωνικών υπηρεσιών με αποτέλεσμα την πληρέστερη και άμεση αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση καλείται να διαδραματίσει έναν σημαντικό και κρίσιμο ρόλο ευθύνης και αποκατάστασης των κοινωνικών δομών. Είναι υπεύθυνη για την εύρεση και τη δημιουργία κατάλληλου πλαισίου για την καλύτερη διαβίωση των ατόμων μέσα στην κοινωνία αλλά και για την ανάπτυξη και καθιέρωση κατάλληλων κοινωνικών υποδομών.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση μπορεί να συμβάλλει ουσιαστικά στην κάλυψη των κοινωνικών αναγκών και στην αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων χρησιμοποιώντας την άμεση προσέγγιση που διαθέτει για να αφουγκραστεί τα ουσιαστικά προβλήματα, χρησιμοποιώντας τους τοπικούς παράγοντες, κατανοώντας τα τοπικά προβλήματα, θέτοντας στόχους βελτίωσης, οργανώνοντας και υλοποιώντας προγράμματα και δραστηριότητες που θα οδηγήσουν στη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου των πολιτών μιας κοινωνίας. (Σκαμνάκης 2006)

Η ενδυνάμωση του ρόλου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στα θέματα Κοινωνικής Πολιτικής είναι συστηματική και στις άμεσες προτεραιότητες του κρατικού μηχανισμού. Παρόλα αυτά όμως η οικονομική κρίση και ο περιορισμός των πόρων εμποδίζει την ανάπτυξη των τοπικών φορέων και δημιουργεί αδυναμίες και ελλείψεις καταστάσεις.

Εν κατακλείδι μπορούμε να πούμε ότι ένα σημαντικό θέμα στην ανάπτυξη Κοινωνικής Πολιτικής μέσω της Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι και ο σχεδιασμένος προγραμματισμός για το ευρύτερο

πλαίσιο της τοπικής αρχής και η χρηματοδότηση του από την κεντρική εξουσία για την υλοποίηση προγραμμάτων και δράσεων. Πρέπει δηλαδή η Τοπική Αυτοδιοίκηση να συμμετέχει στο σχεδιασμό των τοπικών και περιφερειακών προγραμμάτων μιας και γνωρίζει καλύτερα τα τοπικά προβλήματα και τις ανάγκες. Επίσης θα πρέπει να ορισθούν κριτήρια αξιολόγησης των τοπικών αναγκών και να τεθούν προτεραιότητες με στόχο την ισομερή ανάπτυξη των περιοχών. (Σκαμνάκης 2006)

2.3 Η ποιότητα των κοινωνικών υπηρεσιών στην Ελλάδα

Για να μπορέσουμε να αναφερθούμε στην ποιότητα των κοινωνικών υπηρεσιών θα πρέπει να εξετάσουμε σε τι συνιστάται η ποιότητα αυτή. Ποια είναι λοιπόν τα κριτήρια αξιολόγησης της ποιότητας των κοινωνικών υπηρεσιών;

- Ο σεβασμός της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και των ανθρώπινων δικαιωμάτων
- Η επίτευξη αποτελεσμάτων μέσω της επικέντρωσης στα οφέλη για το άτομο και την κοινότητα
- Η εξατομικευμένη παροχή υπηρεσιών προκειμένου να βελτιωθεί η ποιότητα ζωής και η ισότητα ευκαιριών για τα άτομα της κοινωνίας
- Η διασφάλιση της ασφάλειας των πολιτών ιδιαιτέρως όσων ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες
- Η διασφάλιση της συμμετοχής και ενδυνάμωσης των πολιτών προκειμένου να λαμβάνουν οι ίδιοι αποφάσεις μέσω της ενθάρρυνσής τους να συμβάλλουν ενεργά στο καθορισμό των προσωπικών τους αναγκών και ικανοτήτων, τόσο κατά την παροχή των υπηρεσιών όσο και κατά την αξιολόγησή τους
- Η διασφάλιση της ολιστικής προσέγγισης και της συνέχειας των υπηρεσιών μέσω της διασύνδεσης των διαφορετικών υπηρεσιών και αποφυγή αρνητικών επιπτώσεων που προκύπτουν από την διακοπή της παροχής
- Η παροχή υπηρεσιών μέσω εταιρικών σχέσεων στο τοπικό επίπεδο που θα διασφαλίζουν την αποκέντρωση, την ανταπόκριση στις ειδικές τοπικές ανάγκες, θα συμβάλλουν στην κοινωνική συνοχή και την ενεργητική συμμετοχή των τοπικών κοινωνιών
- Η παροχή υπηρεσιών από ειδικευμένους και καταρτισμένους επαγγελματίες στο πλαίσιο καλών εργασιακών συνθηκών. Επαγγελματίες οι οποίοι θα συμμετέχουν σε προγράμματα δια βίου μάθησης, ανάπτυξης δεξιοτήτων και ειδικών μέτρων για την ενίσχυση των αρχών μη διάκρισης και ισότητας των πολιτών.

- Η διαφάνεια στη διαχείριση και κατοχύρωση του θεσμού της λογοδοσίας για την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών και την οικονομική απόδοση των παροχών (Βουγιούκα, 2008)

Σύμφωνα με μελέτες που πραγματοποιήθηκαν στην Ελλάδα (π.χ. Pillinger 2001, Varelidis 2000) όπου εξετάστηκαν οι επιπτώσεις των μεταρρυθμίσεων στην ποιότητα των υπηρεσιών και ο βαθμός ανταπόκρισης στις ανάγκες και τις προτεραιότητες των πολιτών, διαπιστώθηκε ότι ενώ οι μεταρρυθμίσεις αντιπροσώπευαν οριακές παρεμβάσεις στον τομέα των δημόσιων κοινωνικών υπηρεσιών, σε σχέση με τις πραγματικές ανάγκες, αποτύπωναν μια νέα προσέγγιση για την κοινωνική υπηρεσία και την ενεργητική πολιτική παρέμβαση.

Ένα άλλο ενδιαφέρον στοιχείο είναι ότι το προσωπικό των υπηρεσιών έχει υψηλό επίπεδο αφοσίωσης στο εργασιακό του αντικείμενο και στους κοινωνικούς στόχους των προσφερόμενων υπηρεσιών. Οι διαπιστώσεις αυτές σε μεγάλο βαθμό ήταν αναμενόμενες διότι για το μεν προσωπικό το αντικείμενο εργασίας συνιστά συμμετοχή σε μια ουσιαστική κοινωνική και επαγγελματική καινοτομία στον τομέα της κοινωνικής πολιτικής, ενώ για τους πολίτες αυτό που προσφέρεται είναι είτε μια εντελώς νέα υπηρεσία εκεί που προηγουμένως δεν υπήρχε καμία υπηρεσία (π.χ. βοήθεια στο σπίτι), είτε μια υπηρεσία που αντικαθιστά μια προηγούμενη υπηρεσία πολύ χαμηλής ποιότητας (π.χ. Ψυχαγωγός).

Επίσης καταγράφηκαν μια σειρά από προβλήματα που θα πρέπει να αντιμετωπιστούν άμεσα και αφορούν τους χρηματοδοτικούς πόρους στο επίπεδο παροχής υπηρεσιών, τις δεξιότητες και την επαγγελματική εξειδίκευση του ανθρωπίνου δυναμικού, την ενδυνάμωση των πολιτών και την ολοκληρωμένη διάσταση των παρεχόμενων υπηρεσιών, τις δομές και τον τρόπο οργάνωσης των υπηρεσιών καθώς και την αξιολόγηση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Ειδικότερα σε ότι αφορά την ενδυνάμωση των πολιτών και την ολοκληρωμένη διάσταση των παρεχόμενων υπηρεσιών διαπιστώθηκε ότι στην πλειοψηφία των περιπτώσεων που μελετήθηκαν, δεν αποτελούσαν διακριτούς στόχους των μεταρρυθμίσεων, αλλά οργανικά στοιχεία της προσέγγισης που υιοθετήθηκε. Βασικό μέσο για την ολοκληρωμένη διάσταση ήταν η κάλυψη όσο το δυνατόν περισσότερων συνιστωσών των αναγκών των πολιτών από μια ενιαία μονάδα παροχής υπηρεσιών. Η ολοκληρωμένη διάσταση ωστόσο των παρεχόμενων υπηρεσιών απαιτεί πάντοτε και τον συντονισμό του εξωτερικού περιβάλλοντος, δηλαδή την συνεργασία με άλλες κατά κανόνα «κλασικές» δημόσιες υπηρεσίες. Ο συντονισμός με το εξωτερικό περιβάλλον ήταν πολύ καλύτερος

στις περιφέρειες όπου οι φορείς παροχής των νέων υπηρεσιών διαμόρφωσαν εταιρικές σχέσεις και συνδέθηκαν με τις τοπικές κοινωνίες, πράγμα που επίσης συνέβαλε στην ενδυνάμωση των πολιτών.

Παρόλα αυτά, με δεδομένο τον χαρακτήρα των προσφερόμενων υπηρεσιών και τα κοινωνικοοικονομικά και ατομικά χαρακτηριστικά των πολιτών, η ενδυνάμωσή τους επί της ουσίας εξαρτάται από την διακριτή ευχέρεια αυτών που παρέχουν υπηρεσίες και από την επαγγελματική τους προσέγγιση, ιδιαίτερα όταν δεν υπάρχουν οργανώσεις αντιπροσώπευσης και υποστήριξης των πολιτών.

Στο πλαίσιο αυτό και προκειμένου να διασφαλιστεί η μετάβαση από πιλοτικές εφαρμογές και αποσπασματικές μεταρρυθμίσεις για τη βελτίωση των παρεχόμενων δημόσιων κοινωνικών υπηρεσιών σε μαζική κλίμακα, προσδιορίστηκαν μια σειρά από προϋποθέσεις που αφορούν την επιχειρησιακή λειτουργία, τις πρακτικές εφαρμογής των υπηρεσιών, το συντονισμό και την ανταπόκριση στις ανάγκες του κοινωνικού συνόλου, τη μελλοντική και περαιτέρω ανάπτυξη των υπηρεσιών και τέλος τη θεσμική τους κατοχύρωση. (Βουγιούκα, 2008)

Οι προϋποθέσεις αυτές συνοψίζονται ως εξής:

Όσον αφορά την επιχειρησιακή λειτουργία και τις πρακτικές παροχής των υπηρεσιών:

- Εισαγωγή συστημάτων διασφάλισης ποιότητας στο επίπεδο παροχής υπηρεσιών και διαδικασιών παρακολούθησης σε περιφερειακό και κεντρικό επίπεδο.
- Υποστήριξη με τη μορφή συμβουλευτικής, επαγγελματικής κατάρτισης και τεχνικής βοήθειας για τη βελτίωση των δεξιοτήτων και της επαγγελματικής ικανότητας των εργαζομένων
- Ενδυνάμωση του ρυθμιστικού ρόλου του κράτους για τον ιδιωτικό εμπορικό τομέα
- Καθιέρωση προτύπων παροχής υπηρεσιών για τη βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών στο δημόσιο τομέα

Όσον αφορά το συντονισμό και την ανταπόκριση στις ανάγκες των πολιτών:

- Επικέντρωση στο επίπεδο περιφέρειας για τη διαμόρφωση πολιτικής και την εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων

- Ανάπτυξη σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο εταιρικών σχέσεων και δικτύων με τους δημόσιους φορείς, τους κοινωνικούς εταίρους και τον εθελοντικό τομέα.
- Αξιοποίηση του εθελοντικού δυναμικού
- Αξιοποίηση υπαρχόντων περιφερειακών μηχανισμών (π.χ περιφερειακοί σύμβουλοι, επιτροπές)

Όσον αφορά τη μελλοντική ανάπτυξη των υπηρεσιών:

- Στροφή από πιλοτικές και αποσπασματικές πρωτοβουλίες στη δημιουργία μόνιμων υπηρεσιών με σαφή και σταθερή θεσμική μορφή
- Τακτική χρηματοδότηση από δημόσιους πόρους και εισαγωγή κανονικών όρων και συνθηκών απασχόλησης για το προσωπικό
- Έγκαιρη προετοιμασία για τη μετάβαση από προσωρινές σε μόνιμες δομές για την χρονική περίοδο μετά τον τερματισμό των κοινοτικών χρηματοδοτήσεων

Όσον αφορά τη θεσμική κατοχύρωση των υπηρεσιών:

- Αποφυγή θεώρησης μιας μοναδικής λύσης για τη θεσμική υπόσταση των υπηρεσιών
- Προώθηση ποικίλων θεσμικών λύσεων όπου θα συμπεριλαμβάνονται ισότιμα με τον δημόσιο τομέα, ο εθελοντικός τομέας και οι μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί, καθώς και δομές συνεργασίας μεταξύ αυτών και της τοπικής αυτοδιοίκησης (Βουγιούκα, 2008)

Οι προτάσεις αποτελούν ένα ενιαίο σύνολο προϋποθέσεων για τη βελτίωση των κοινωνικών δημόσιων υπηρεσιών και δεν θα έχουν αποτέλεσμα αν εφαρμοσθούν μεμονωμένα, ενώ για την αποτελεσματική προώθησή τους απαιτείται οργανωμένο σχέδιο δράσης, εξειδίκευση για κάθε τομέα υπηρεσιών και μεθοδολογία η οποία θα βασίζεται στην ουσιαστική αξιοποίηση πιλοτικών εφαρμογών κατά τομέα, αλλά και σε περιφερειακό επίπεδο (Varelidis, 2000)

2.4 Η οικονομική κρίση και οι επιπτώσεις στην Τοπική Αυτοδιοίκηση

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση και γενικότερα η τοπική κοινωνία έχει πληγεί πολύ σοβαρά από τις δυσμενείς οικονομικές συνθήκες που επικρατούν στην χώρα μας τα τελευταία χρόνια. Ο τρόπος διαβίωσης των πολιτών έχει επηρεαστεί δραματικά με αρνητικές συνέπειες τόσο στην οικονομική όσο και στην κοινωνική ζωή. Παράγοντες όπως η ανεργία, η φτώχεια και ο κοινωνικός αποκλεισμός ως αποτελέσματα της κρίσης οικονομίας και των αξιών, έχουν οδηγήσει σε υποβάθμιση της ποιότητας ζωής των πολιτών και σε μείωση ως και αποκλεισμό κατοχυρωμένων κοινωνικών δικαιωμάτων. Οι επιπτώσεις της οικονομικής και κατ' επέκταση κοινωνικής κρίσης στην Ελλάδα, όσον αφορά την τοπική κοινωνία μπορούν να εντοπιστούν στα εξής θέματα:

Επιπτώσεις που αφορούν την κοινωνική και οικονομική ζωή των ατόμων: Η ραγδαία μείωση και το κλείσιμο των επιχειρήσεων λόγω της κρίσης έχει επιφέρει ραγδαία επιδείνωση των θέσεων εργασίας με αντίστοιχη κατακόρυφη αύξηση της ανεργίας. Η μη εύρεση εργασίας σε συνδυασμό με τις συνεχείς ανατιμήσεις των τιμών βασικών προϊόντων και τις αυξήσεις της φορολογίας έχουν οδηγήσει σε μεγάλη αύξηση των ποσοστών της φτώχειας επηρεάζοντας έτσι σημαντικά τον βιοτικό επίπεδο και τον τρόπο ζωής των ατόμων. Η φτώχεια και ο οικονομικός αποκλεισμός των οικονομούντων ατόμων οδηγεί σε φαινόμενα του κοινωνικού αποκλεισμού με αποτέλεσμα τα άτομα να μην έχουν πρόσβαση σε σταθερά κοινωνικά αγαθά και να μην υπάρχει ένταξη των ατόμων αυτών στην κοινωνία. Από την άλλη μεριά η έλλειψη πόρων και πηγών χρηματοδότησης οδηγεί την Τοπική Αυτοδιοίκηση σε μείωση των προγραμμάτων και δράσεων για την κάλυψη των κοινωνικών αναγκών. Οι συνεχείς μειώσεις του ανθρώπινου δυναμικού, η συμπύκνωση θέσεων, η κατάργηση οργανισμών και παροχών οδηγεί στην υποβάθμιση της ποιότητας και πολλές φορές εξάλειψη των παρεχόμενων κοινωνικών υπηρεσιών. (Ν. Μαραβέγιας, Γ. Δούκας, Σ. Ιωαννίδου, Μ. Λύκος, 2014)

Επιπτώσεις στο επίπεδο της Υγείας: ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα που έχει επιφέρει η οικονομική κρίση είναι οι επιπτώσεις της στον τομέα της υγείας. Η οικονομική κατάσταση των ατόμων και η κοινωνική τους θέση, το πώς βιώνουν και επιβιώνουν μέσα στην κρίση επηρεάζει πολύ σημαντικά την πρόσβασή τους σε υπηρεσίες υγείας. Σύμφωνα με πολλές μελέτες που έχουν πραγματοποιηθεί κατά τη διάρκεια της κρίσης, μεγάλο ποσοστό του πληθυσμού της χώρας είναι ανασφάλιστοι, άνεργοι, ή επιχειρηματίες που δεν μπορούν να πληρώσουν τις ασφαλιστικές τους εισφορές, με αποτέλεσμα να αποκλείονται από τις δημόσιες υπηρεσίες υγείας. Η κατάσταση αυτή οδηγεί σε κοινωνική ανισότητα πρόσβασης στους φορείς υγείας. Επίσης πολλές κοινωνικές δομές

σε τοπικό επίπεδο έπαψαν να υφίστανται και κατά συνέπεια πολλές ανάγκες σε δομείς περίθαλψης και φροντίδας να παραμένουν ακάλυπτες.

Επιπτώσεις στην κοινωνική μέριμνα: Μια άλλη επίπτωση που παρατηρείται είναι η μείωση των κοινωνικών δομών και ο παραμερισμός - αποκλεισμός των ευπαθών κοινωνικών ομάδων. Η κατάσταση αυτή έχει προκληθεί κυρίως λόγω της συγχώνευσης πολλών κοινωνικών δομών και παροχών, εξαιτίας των δυσμενών οικονομικών συνθηκών. Φορείς όπως τα ΚΕ.Φ.Ο (Κέντρα Φροντίδας Οικογένειας) όπου παρείχαν δημιουργική απασχόληση και μελέτη μετά το σχολείο σε παιδιά δημοτικού και γυμνασίου ή το Ολοήμερο σχολείο στήριζαν τους εργαζόμενους γονείς και την ελληνική οικογένεια. Επίσης δημόσιοι φορείς που απασχολούσαν παιδιά με ειδικές ανάγκες τις απογευματινές ώρες διευκόλυναν πολλές οικογένειες που ανήκαν στις ευπαθείς ομάδες λόγω της ιδιαιτεροτήτων και των ειδικών αναγκών των παιδιών τους. Πολλά από αυτά τα προγράμματα έχουν εκλείψει στην περίοδο της κρίσης.

Εν κατακλείδι οι τοπικοί φορείς λόγω ότι βρίσκονται πιο κοντά στους πολίτες πρέπει να αντιμετωπίσουν τις δυσμενείς επιπτώσεις της κρίσης μέσα από τη δημιουργία φορέων κοινωνικών παροχών και στήριξης των ευπαθών ατόμων και ομάδων του πληθυσμού. (Ν. Μαραβέγιας, Γ. Δούκας, Σ. Ιωαννίδου, Μ. Λύκος, 2014)

Κεφάλαιο 3

Η κοινωνική πολιτική των Δήμων

Το γενικό θεσμικό πλαίσιο

3.1 Αρμοδιότητες

Η αποστολή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης έγκειται στη διοίκηση των τοπικών υποθέσεων, προς εξυπηρέτηση των αναγκών των κατοίκων. Οι αρμοδιότητες της έχει αναθέτονται απευθείας από το Σύνταγμα, το οποίο θέτει σχετικά τεκμήριο αρμοδιότητας υπέρ των τοπικών αρχών.

Ο Νέος Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων αποτελεί κείμενο κωδικοποίησης ρυθμίσεων για τους οργανισμούς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης που προέκυψε και από την ανάγκη εκσυγχρονισμού της προηγούμενης κοινωνικής πολιτικής η οποία είχε καταστεί μη λειτουργική. Στον νέο κώδικα επιχειρείται η συστηματοποίηση των λειτουργιών των Δήμων (Χλέπας, 2006).

Σύμφωνα με τον Νέο Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων οι αρμοδιότητες των Δήμων για τις τοπικές υποθέσεις κατηγοριοποιούνται και κατατάσσονται ενδεικτικά σε επτά τομείς:

- Τοπική ανάπτυξη
- Περιβάλλον
- Ποιότητα ζωής και εύρυθμη λειτουργία πόλεων
- Πολιτική προστασία
- Παιδεία, πολιτισμός και αθλητισμός
- Απασχόληση
- Κοινωνική προστασία και αλληλεγγύη

Οι αρμοδιότητες αυτές ασκούνται προς εκπλήρωση της αποστολής των Δήμων και καθιερώνεται επίσης η υποχρέωση εναρμόνισης των ασκούμενων αρμοδιοτήτων με σχετικές πολιτικές υψηλότερου επιπέδου, λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη για συνεργασία και συντονισμό με άλλους φορείς και για αποδοτική χρήση των διαθέσιμων πόρων (ΚΔΚ άρθρο 76).

Ιδιαίτερα ως προς τον τομέα της κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης προβλέπονται για τους Δήμους οι κάτωθι αρμοδιότητες:

1. Η εφαρμογή πολιτικών ή η συμμετοχή σε δράσεις που αποσκοπούν στην υποστήριξη και κοινωνική φροντίδα της βρεφικής και παιδικής ηλικίας και της τρίτης ηλικίας, με την ίδρυση και λειτουργία νομικών προσώπων και ιδρυμάτων όπως παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών, βρεφοκομείων, ορφανοτροφείων, κέντρων ανοικτής περίθαλψης και ημερήσιας φροντίδας, ψυχαγωγίας και αναψυχής ηλικιωμένων, γηροκομείων κ.λπ. και τη μελέτη και εφαρμογή σχετικών κοινωνικών προγραμμάτων.
2. Η εφαρμογή πολιτικών ή η συμμετοχή σε δράσεις και προγράμματα, που στοχεύουν στη μέριμνα, υποστήριξη και φροντίδα ευπαθών κοινωνικών ομάδων με την παροχή υπηρεσιών υγείας και την προαγωγή ψυχικής υγείας, όπως δημιουργία δημοτικών και κοινοτικών ιατρείων, κέντρων αγωγής υγείας, υποστήριξης και αποκατάστασης ατόμων με αναπηρία, κέντρων ψυχικής υγείας, συμβουλευτικής στήριξης των θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας και βίας κατά συνοικούντων προσώπων και κέντρων πρόληψης κατά εξαρτησιογόνων ουσιών. (Βενιέρης – Παπαθεοδώρου (2003)
3. Η μέριμνα για τη στήριξη άστεγων και οικονομικά αδύνατων δημοτών, με την παραχώρηση δημοτικών και κοινοτικών οικοπέδων σε αυτούς ή με την παροχή χρηματικών βοηθημάτων, ειδών διαβίωσης και περίθαλψης σε κατοίκους που αντιμετωπίζουν σοβαρά οικονομικά προβλήματα διαβίωσης.
4. Η σχεδίαση, η οργάνωση, ο συντονισμός και η εφαρμογή προγραμμάτων και πρωτοβουλιών για την πρόληψη της παραβατικότητας στην περιφέρειά τους, με τη δημιουργία Τοπικών Συμβουλίων Πρόληψης Παραβατικότητας.
5. Ο σχεδιασμός και εφαρμογή προγραμμάτων ή συμμετοχή σε προγράμματα και δράσεις για την ένταξη αθίγανων, παλιννοστούντων ομογενών, μεταναστών και προσφύγων στην κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ζωή της τοπικής κοινωνίας.
6. Η προώθηση και ανάπτυξη του εθελοντισμού και της κοινωνικής αλληλεγγύης με τη δημιουργία τοπικών δικτύων κοινωνικής αλληλεγγύης, εθελοντικών οργανώσεων και ομάδων εθελοντών που θα δραστηριοποιούνται για την επίτευξη των στόχων και την υποβοήθηση του έργου της κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης του Δήμου.

Με το ν.3852/20105 μεταβιβάστηκαν στους Δήμους επιπρόσθετες αρμοδιότητες στον τομέα κοινωνικής προστασίας και της δημόσιας υγείας που αφορούν ειδικότερα σε:

- Εφαρμογή προγραμμάτων εμβολιασμών
- Τήρηση κανόνων υγιεινής σε δημόσια και ιδιωτικά σχολεία
- Χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας ιδρυμάτων παιδικής πρόνοιας σε ιδιώτες, και σε φιλανθρωπικούς συλλόγους ή σωματεία
- Άσκηση ελέγχου και εποπτείας σε ιδιωτικούς παιδικούς σταθμούς και ευθύνη λειτουργίας των παιδικών εξοχών
- Εποπτεία και έγκριση προϋπολογισμού φιλανθρωπικών σωματείων και ιδρυμάτων, παρακολούθηση και έλεγχος των επιχορηγήσεων που δίδονται σε Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου κοινωφελών σκοπών
- Οικονομική ενίσχυση αυτοστεγαζόμενων, μίσθωση ακινήτων, ρύθμιση διαφόρων θεμάτων κοινωνικής κατοικίας και επιβολή κυρώσεων για παραβάσεις της οικείας νομοθεσίας
- Διορισμός μελών διοικητικών συμβουλίων, εποπτεία και ρύθμιση θεμάτων λειτουργίας ιδρυμάτων προστασίας και αγωγής οικογένειας του παιδιού (όπως Κέντρων Παιδικής Μέριμνας, Παιδικών Σταθμών, Παιδικών Εξοχών κ.α.)
- Χορήγηση Κάρτας Αναπηρίας, μετά από σχετική γνωμοδότηση της αρμόδιας Επιτροπής Πιστοποίησης Αναπηρίας
- Έκδοση πιστοποιητικών οικονομικής αδυναμίας
- Καταβολή επιδομάτων σε κατηγορίες προσώπων (όπως τυφλοί, κωφάλαλοι, ανασφάλιστοι παραπληγικοί, βαριά ανάπηροι κ.α.) καθώς και σε λοιπά άτομα δικαιούμενα παροχής κοινωνικής προστασίας κατά τις διατάξεις του ν.δ.57/1973, της σχετικής νομοθεσίας και των οικείων κανονιστικών ρυθμίσεων (ΦΕΚ 87/Α/2010)
- Δωρεάν παραχώρηση της χρήσης οικημάτων λόγω απορίας ή για άλλους σοβαρούς λόγους
- Αναγνώριση δικαιούχων στεγαστικής συνδρομής
- Υλοποίηση προγραμμάτων δημόσιας υγιεινής που οργανώνονται από το Υπουργείο Υγείας ή άλλα Υπουργεία, το κόστος των οποίων βαρύνει απευθείας τον προϋπολογισμό του αντίστοιχου Υπουργείου
- Υλοποίηση έκτακτων προγραμμάτων δημόσιας υγείας που εκτελούνται με έκτακτη χρηματοδότηση
- Υλοποίηση προγραμμάτων δημόσιας υγείας που χρηματοδοτούνται από πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Έκδοση αποφάσεων παροχής κοινωνικής προστασίας
- Έκδοση τοπικών υγειονομικών διατάξεων και λήψη μέτρων σε θέματα δημόσιας υγιεινής
- Πληροφόρηση των δημοτών για θέματα δημόσιας υγείας

Οι νέες αρμοδιότητες των Δήμων, μεταφέρθηκαν σ' αυτούς από τις καταργούμενες νομαρχίες (λ.χ. η αδειοδότηση ιδιωτικών παιδικών σταθμών) και από τις πρώην κρατικές περιφέρειες. Ορισμένες εξ αυτών είναι υποχρεωτικές για τους Δήμους (λ.χ. οι αδειοδοτήσεις). Κάποιες άλλες παραμένουν κατ' ουσίαν κρατικές, ασκούμενες κατά παραχώρηση από αυτούς για λόγους διευκόλυνσης του πολίτη (λ.χ. τα προνοιακά επιδόματα του ν.δ.57/1973, απλώς καταβάλλονται από τους Δήμους, χωρίς αποφασιστικό ρόλο των τελευταίων). Η αρχική πρόβλεψη για μεταφορά αρμοδιοτήτων από τις Διοικήσεις Υγειονομικών Περιφερειών (ΔΥΠΕ), τελικώς δεν ευοδώθηκε. Γενικά σήμερα ασκούνται από τους Δήμους οι αρμοδιότητες για τις οποίες προβλεπόταν ότι μεταφέρονται σε αυτούς έως την 1/1/2011 και 1/7/2011. Οι υπόλοιπες τελικώς δεν μεταφέρθηκαν. (Βενιέρης – Παπαθεοδώρου (2003)

Αξίζει να αναφερθεί και η πρόβλεψη για το Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών (ν.3852/2010 άρθρο 78), ένα συμβουλευτικό όργανο που συγκροτείται με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου και ασχολείται με την καταγραφή και διερεύνηση των ιδιαίτερων προβλημάτων της συγκεκριμένης πληθυσμιακής ομάδας. Είναι αρμόδιο να εισηγείται σχετικά με δράσεις ευαισθητοποίησης και με την οργάνωση συμβουλευτικών υπηρεσιών. Μέλη του είναι δημοτικοί σύμβουλοι, αλλά και άτομα που επιλέγονται από την κοινότητα των μόνιμα διαμενόντων στο δήμο μεταναστών ως εκπρόσωποί τους.

Δεδομένου ότι οι μετανάστες δεν διαθέτουν πολιτικά δικαιώματα εκλέγειν και εκλέγεσθαι, η θεσμοθέτηση των Συμβουλίων Ένταξης Μεταναστών, αποκτά ιδιαίτερη σημασία, καθώς μέσω αυτών αποκτούν μια ελάχιστη έστω θεσμική ορατότητα οι μεταναστευτικές κοινότητες. Η θεσμοθέτηση του Συμβουλίου Ένταξης Μεταναστών μπορεί να γίνει αντιληπτή και ως εξειδίκευση της γενικής αρμοδιότητας των Δήμων για κοινωνική ένταξη των αλλοδαπών κατοίκων στην τοπική ζωή.

3.2 Δημοτικές επιχειρήσεις και νομικά πρόσωπα

Οι αρμοδιότητες των Δήμων στην κοινωνική πολιτική εκτελούνται μέσω ποικίλων οργανωτικών και νομικών σχημάτων. Καταρχήν, οι Δήμοι δύνανται να επιτελούν το έργο τους αυτόνομα, μέσω της δημιουργίας ιδιαίτερων οργανικών μονάδων εντασσόμενων στον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας τους (ν.3852/2010 άρθρο 97). Επιπλέον, δίνεται θεσμικά η δυνατότητα ίδρυσης ξεχωριστών νομικών προσώπων, που δεν υπάγονται στον ΟΕΥ.

Έτσι, μπορούν να ιδρύονται ιδρύματα (ΝΠΔΔ) από Δήμους, κατόπιν απόφασης του Δημοτικού Συμβουλίου και με έκδοση προεδρικού διατάγματος (λ.χ. βρεφοκομεία, γηροκομεία, ορφανοτροφεία). Στη διοίκησή τους συμμετέχουν ο Δήμαρχος και μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου και επιχορηγούνται από τον δημοτικό προϋπολογισμό (ΚΔΚ άρθρο 226).

Επίσης, παρέχεται η δυνατότητα δημιουργίας συνδέσμων Δήμων, ως ΝΠΔΔ, με απόφαση των οικείων Δημοτικών Συμβουλίων και σκοπό την από κοινού εκτέλεση/συντήρηση έργων, παροχή υπηρεσιών της αρμοδιότητάς τους και σχεδιασμό αναπτυξιακών προγραμμάτων για την περιοχή τους (ΚΔΚ άρθρο 245).

Στον Κώδικα Δήμων Κοινοτήτων προβλέπονται και οι επιτρεπόμενες νομικές μορφές των δημοτικών επιχειρήσεων, αναλόγως των σκοπών που επιδιώκουν (Χλέπας, 2006).

Ειδικότερα ως προς την άσκηση κοινωνικής πολιτικής:

Καθιερώθηκαν οι δημοτικές κοινωφελείς επιχειρήσεις (ΚΔΚ άρθρα 252, 254 επ.) που επιδιώκουν αποκλειστικά κοινωφελείς σκοπούς, συναφείς με τις θεσμοθετημένες αρμοδιότητες των Δήμων, μεταξύ άλλων, στους τομείς της κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης.

Ειδική πρόβλεψη (ΚΔΚ άρθρο 267) επιφυλάσσεται για τις αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρίες (ΑΜΚΕ). Επιτρέπεται η σύστασή τους μόνο εφόσον αυτό προβλέπεται από ειδική διάταξη νόμου ή από το κανονιστικό πλαίσιο εθνικών ή ευρωπαϊκών προγραμμάτων. Οι υφιστάμενες ΑΜΚΕ ΟΤΑ συνεχίζουν να λειτουργούν ως τη λήξη της καταστατικά οριζόμενης διάρκειάς τους, ενώ δεν επιτρέπεται η συμμετοχή τους σε προγραμματικές συμβάσεις.

Τέλος, προβλέπεται η νομική μορφή της Ανώνυμης Εταιρίας (ΑΕ) ΟΤΑ (ΚΔΚ άρθρα 252, 265 επ), με επιμέρους διακρίσεις:

- Τις κοινές ΑΕ ΟΤΑ, που συνιστώνται από έναν ή περισσότερους Δήμους είτε με δευτεροβάθμιους ΟΤΑ είτε με άλλους φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Εφόσον οι ανωτέρω κατέχουν την πλειοψηφία του εταιρικού κεφαλαίου, στο υπόλοιπο δύναται να συμμετέχει οποιοσδήποτε (ιδιώτης ή το Δημόσιο).
- Τις Αναπτυξιακές ΑΕ ΟΤΑ, οι οποίες έχουν ως αποκλειστικό αντικείμενο την επιστημονική ή τεχνική υποστήριξη των ΟΤΑ για την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης σε διαδημοτικό ή ευρύτερο γεωγραφικό χώρο και στις οποίες συμμετέχουν καταρχήν μόνο ΟΤΑ α΄ και β΄ βαθμού και άλλοι φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης. Ωστόσο δύναται να συμμετέχουν και άλλοι δημόσιοι φορείς (επιστημονικά/ερευνητικά ιδρύματα, επιμελητήρια, φορείς συλλογικών οικονομικών ή κοινωνικών συμφερόντων, τραπεζοπιστωτικά ιδρύματα), με την προϋπόθεση ότι οι ΟΤΑ κατέχουν την πλειοψηφία του εταιρικού κεφαλαίου. Εδώ δηλαδή αποκλείεται η συμμετοχή ιδιωτών.

Οι δημοτικές ΑΕ, μολοντί καταρχήν προορίζονται για ευρύτερα αναπτυξιακές λειτουργίες, εντούτοις, έμμεσα εξυπηρετούν και εμπλέκονται και με κοινωνικούς σκοπούς.

Ο ν.3852/2010 με σκοπό τον περαιτέρω εξορθολογισμό του υφιστάμενου πλαισίου και την εξοικονόμηση πόρων, περιόρισε δραστικά τον επιτρεπόμενο αριθμό ΝΠΔΔ και επιχειρήσεων των Δήμων (ν.3852/2010 άρθρα 103-111). Έτσι, αναφορικά με την κοινωνική πολιτική, κάθε Δήμος μπορεί να έχει:

- Ένα ΝΠΔΔ στον τομέα «κοινωνική προστασία, αλληλεγγύη και παιδεία», με ειδική πρόβλεψη για Δήμους άνω των 300.000 κατοίκων, οι οποίοι δύναται να λειτουργούν διπλάσιο αριθμό νομικών προσώπων στον συγκεκριμένο τομέα.

Σημειωτέον ότι στα ΝΠΔΔ με αντικείμενο κοινωνικού χαρακτήρα, όπως η φροντίδα παιδιών ή ηλικιωμένων, συγκροτούνται άμισθες επιτροπές, όπου συμμετέχουν και εκπρόσωποι των χρηστών των υπηρεσιών με εισηγητικό ρόλο (ν.3852/2010 άρθρο 103§6).

- Ένα ξεχωριστό ΝΠΔΔ, εφόσον τυγχάνει ευρύτερης αναγνώρισης λόγω της μακρόχρονης προσφοράς του

➤ Μία κοινωφελή επιχείρηση

Περαιτέρω, οι Δήμοι μπορούν να συμμετέχουν στις ΑΕ του άρθρου 265 ΚΔΚ, εφόσον είχαν συσταθεί μέχρι την 31-12-2010, και σε αναπτυξιακή ΑΕ της Περιφέρειας. Τέλος, υφιστάμενες ΑΜΚΕ όπου μετέχουν περισσότεροι Δήμοι, διατηρούνται ως έχουν μέχρι την καταστατική τους λήξη, ή την λήξη του ευρωπαϊκού προγράμματος το οποίο διαχειρίζονται. Αντιθέτως, οι κοινωφελείς δράσεις των ΑΜΚΕ στις οποίες μετέχει ένας μόνο Δήμος και νομικά του πρόσωπα, περιέρχονται στην κοινωφελή επιχείρηση του Δήμου.

3.3 Συνεργασίες και συμβάσεις Δήμων

Ο ΚΔΚ και ο 3852/2010 προωθούν την εξωστρέφεια των ΟΤΑ και την ανάπτυξη συνεργασιών σε πολλαπλά επίπεδα. Έτσι, παρέχεται το θεσμικό υπόβαθρο για διασυνοριακή συνεργασία σε διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο (ν.3852/2010 άρθρο 103§6) (λ.χ. δίκτυα πόλεων, συμμετοχή σε ευρωπαϊκά προγράμματα ποικίλης φύσης), αλλά και σε διαδημοτικό επίπεδο, με πρόβλεψη εργαλείων όπως συμβάσεις διαδημοτικής και διαβαθμικής συνεργασίας (ΚΔΚ άρθρα 222-223 και ν.3852/2010 άρθρο 99). Ειδική μνεία αποδίδεται και στις συμπράξεις με τον ιδιωτικό τομέα⁷, οι οποίες και προωθούνται στα πλαίσια αναπτυξιακών προγραμμάτων (ΚΔΚ άρθρο 224).

Ιδιαίτερη περίπτωση συνιστούν οι προγραμματικές συμβάσεις (ΚΔΚ άρθρο 225 και ν.3852/2010 άρθρο 100). Πρόκειται για εργαλείο που αξιοποιείται στις περιπτώσεις όπου οι Δήμοι ή τα νομικά τους πρόσωπα δεν διαθέτουν τους πόρους που χρειάζονται ή την αναγκαία διαχειριστική επάρκεια για εκπόνηση μελετών, εκτέλεση έργων ή παροχή υπηρεσιών. Στα πλαίσια προγραμματικών συμβάσεων οι φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης κάθε είδους και τα νομικά τους πρόσωπα μπορούν να συμβάλλονται μεταξύ τους και με άλλους δημόσιους φορείς (λ.χ. Υπουργεία, πανεπιστήμια, κοινωφελή ιδρύματα). Τέτοιες συμβάσεις μπορούν να συνάπτονται και μεταξύ Δήμων και κοινωνικών συνεταιριστικών επιχειρήσεων (ΚοινΣΕπ), για την επιδίωξη κοινωνικών σκοπών (ν.4019/2011 άρθρο 12§5). Οι προγραμματικές συμβάσεις χωρίς να αναιρούν την αυτοτέλεια των ΟΤΑ, συνιστούν ένα δυναμικά χρήσιμο εργαλείο για την αξιοποίηση ευρωπαϊκών κονδυλίων και την άντληση πόρων κάθε είδους, δεδομένων και των οικονομικών περιορισμών της τρέχουσας περιόδου. (Βενιέρης – Παπαθεοδώρου (2003)

3.4 Οικονομική αυτοτέλεια και πόροι των Δήμων

Η αυτοτέλεια των ΟΤΑ κατοχυρώνεται συνταγματικά (άρθρο 102§2 Συντάγματος), ως προς τις δύο διαστάσεις της, διοικητική και οικονομική. Αναφορικά με την οικονομική αυτοτέλεια, το άρθρο 102§5 του Συντάγματος προβλέπει την υποχρέωση του κεντρικού κράτους να μεριμνά με όλα τα αναγκαία μέτρα για την εξασφάλιση των πόρων που πρέπει να διαθέτει η αυτοδιοίκηση, ώστε να είναι σε θέση να ανταποκρίνεται στην αποστολή της. Στο ίδιο άρθρο καθιερώνεται η αρχή της ισοδυναμίας αρμοδιοτήτων και πόρων των ΟΤΑ, καθώς ορίζει ότι «Κάθε μεταβίβαση αρμοδιοτήτων προς την τοπική αυτοδιοίκηση συνεπάγεται και τη μεταφορά των αντίστοιχων πόρων». Ας ληφθεί υπόψη ότι κατά το Σύνταγμα (άρθρο 78§1) οι ΟΤΑ δεν διαθέτουν φορολογική εξουσία. Η τυχόν εκχώρηση συγκεκριμένων φορολογικών εσόδων στην τοπική αυτοδιοίκηση δεν ισοδυναμεί με εκχώρηση φορολογικής εξουσίας (Σαββαΐδου, 2009: 89). Υπό το πρίσμα αυτό, η οικονομική τους αυτοτέλεια τελεί υπό την εγγύηση και αρωγή του Κράτους (Μακρυδημήτρης, 2010: 281).

Οι οικονομικοί πόροι των Δήμων συντίθενται από τα τακτικά και έκτακτα έσοδά τους και από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους (ΚΑΠ). Ειδικότερα:

Στα τακτικά έσοδα των Δήμων εντάσσονται :

- θεσμοθετημένοι πόροι υπέρ αυτών
- εισοδήματα από την περιουσία τους
- ανταποδοτικά τέλη και δικαιώματα
- φόροι, τέλη, δικαιώματα και εισφορές
- τοπικά δυνητικά τέλη, δικαιώματα και εισφορές.

Ως έκτακτα έσοδα θεωρούνται

- δάνεια, δωρεές, κληροδοτήματα και κληρονομίες
- εκμετάλλευση περιουσιακών στοιχείων
- συμμετοχή σε επιχειρηματική δραστηριότητα
- διοικητικές κυρώσεις/πρόστιμα
- κάθε άλλη πηγή (ΚΔΚ άρθρο 157).

Τα τακτικά έσοδα χαρακτηρίζονται από ορισμένη περιοδικότητα, σε αντίθεση με τα έκτακτα. Η αναφορά σε 'ίδια έσοδα' ή 'ίδιους πόρους' παραπέμπει στις δύο αυτές κατηγορίες εσόδων. Το ύψος τους και το ποσοστό συμμετοχής ίδιων εσόδων στα συνολικά έσοδα των Δήμων προδιαγράφει και τις δυνατότητες αυτοχρηματοδότησης των δαπανών τους.

Οι ΚΑΠ (άρθρο 259 ν.3852/2010 όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 2§7 του ν.4038/2012) των Δήμων χρηματοδοτούνται από τις συνολικές ετήσιες εισπράξεις από το φόρο εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων (ΦΕΦΝΠ), το φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) και το φόρο ακίνητης περιουσίας (ΦΑΠ), σε ποσοστό 20%, 12% και 50% αντιστοίχως. Τα 2/3 των εσόδων από τον ΦΕΦΝΠ και τα έσοδα από τις δύο άλλες φορολογίες, εγγράφονται στον τακτικό προϋπολογισμό, και αποτελούν τακτική επιχορήγηση, για την κάλυψη λειτουργικών και λοιπών γενικών δαπανών των Δήμων. Το υπόλοιπο 1/3 των εσόδων από τον ΦΕΦΝΠ εγγράφεται στον προϋπολογισμό δημοσίων επενδύσεων (ΠΔΕ) και αποτελεί επιχορήγηση για κάλυψη επενδυτικών δαπανών των Δήμων. Το ποσό αυτό με βάση την κωδικοποίηση του ΠΔΕ φέρει την ονομασία «Συλλογική Απόφαση Τοπικής Αυτοδιοίκησης» (ΣΑΤΑ).

Οι κατανομές της τακτικής επιχορήγησης και της επιχορήγησης για επενδύσεις στους Δήμους στηρίζονται σε κριτήρια που αφορούν στα δημογραφικά, γεωμορφολογικά, διοικητικά, οικονομικά, κοινωνικά, περιβαλλοντικά και πολιτιστικά χαρακτηριστικά τους, καθώς και το κριτήριο της διοικητικής υποστήριξης (λ.χ. πρωτεύουσες Νομών). Διενεργούνται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών, κατόπιν γνωμοδότησης της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδος, σε ετήσια βάση.

Με όμοια απόφαση, μπορεί να ορίζεται ποσοστό επί της ετήσιας αύξησης του ΦΠΑ, ως τοπικό έσοδο των Δήμων, ανάλογα με τα φορολογικά έσοδα του συγκεκριμένου πόρου στη διοικητική τους περιφέρεια, για τη χρηματοδότηση αποκλειστικά υπηρεσιών κοινωνικής αλληλεγγύης (ν.3852/2010 άρθρο 261§1).

Οι δαπάνες των Δήμων διακρίνονται σε υποχρεωτικές και προαιρετικές. Οι πρώτες εγγράφονται κατά προτεραιότητα στον δημοτικό προϋπολογισμό και εφόσον μετά την πληρωμή τους επαρκούν τα έσοδα, μπορούν να πραγματοποιηθούν άλλες δαπάνες. Οι υποχρεωτικές δαπάνες καθορίζονται στο άρθρο 158 του ν.3463/2006. Στις δεύτερες εντάσσεται κάθε άλλη δαπάνη που προβλέπεται από το νόμο ή εξυπηρετεί λειτουργικές ανάγκες των ΟΤΑ ή συντελεί στην εκπλήρωση της αποστολής τους. Ως προς τις δαπάνες που σχετίζονται με την άσκηση κοινωνικής πολιτικής, στις υποχρεωτικές εντάσσονται οι δαπάνες για επιχορηγήσεις υπέρ δημοτικών ιδρυμάτων, ενώ στις προαιρετικές, οι επιχορηγήσεις προς ΝΠΔΔ και μη κερδοσκοπικά ΝΠΔ φιλανθρωπικού-

κοινωνικού σκοπού, καθώς και τα πάσης φύσεως βοηθήματα σε οικονομικά αδύναμους κατοίκους (ΚΔΚ άρθρο 202).

Από το 2002 στα κριτήρια κατανομής των ΚΑΠ ενσωματώθηκε και το λεγόμενο ‘ελάχιστο κόστος λειτουργίας’ (ΕΚΛ), το οποίο αφορούσε τις δαπάνες αιρετών, αμοιβών συμβούλων - ειδικών κατηγοριών προσωπικού, ασφαλιστικές εισφορές, λειτουργικές δαπάνες υπηρεσιών. Έκτοτε μεσολάβησαν αρκετές αλλαγές στο σύστημα κατανομής των ΚΑΠ. Μάλιστα, το 2010 ενσωματώθηκαν πρόσθετες χρηματοδοτήσεις που αφορούν μεταφερόμενες αρμοδιότητες, μεταξύ άλλων, στην κοινωνική πολιτική (λ.χ. παιδικών σταθμών, εργαζόμενων στο πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι») κ.ο.κ. Παρόλα αυτά ο τρόπος υπολογισμού του ΕΚΛ δεν έχει αλλάξει ως σήμερα παραμένοντας προσαρμοσμένο στα οικονομικά δεδομένα του 2000 (ΕΕΤΑΑ, 2013: 4249)

3.5 Ανθρώπινοι πόροι

Καταρχήν, η βασική ρύθμιση που διέπει το καθεστώς προσωπικού των Δήμων είναι ο νόμος 3584/2007, ο οποίος σε γενικές γραμμές ακολουθεί τη δομή και το πνεύμα του Υπαλληλικού Κώδικα. Οι δημοτικοί υπάλληλοι προσλαμβάνονται ως τακτικοί ή με σύμβαση ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου (ΙΔΑΧ) σε οργανικές θέσεις και με σύμβαση ορισμένου χρόνου (ΙΔΟΧ) για κάλυψη απρόβλεπτων και επειγουσών αναγκών. Έχουν δικαιώματα και υποχρεώσεις αντίστοιχα των δημοσίων υπαλλήλων. Γενικά υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του νόμου 2190/1994 περί ΑΣΕΠ, για την πρόσληψή τους, ωστόσο ο κανόνας αυτός δεν εφαρμόστηκε με συνέπεια και συνεχίστηκαν προσλήψεις έκτακτου προσωπικού (λ.χ. στις διάφορες δημοτικές επιχειρήσεις).

Αξίζει να σημειωθεί ότι σε σημαντικές κοινωνικές δομές-προγράμματα που χρηματοδοτήθηκαν μέσω της πολιτικής συνοχής της ΕΕ (ΚΠΣ και ΕΣΠΑ), λ.χ. το «Βοήθεια στο Σπίτι» ή το πιο πρόσφατο πρόγραμμα κοινωφελούς εργασίας του ΟΑΕΔ (ν.3996/2011), χρησιμοποιήθηκαν συμβάσεις ΙΔΟΧ ή και έργου, γεγονός που ακριβώς υπογραμμίζει και τον προγραμματικό χαρακτήρα των παρεμβάσεων. Ένα επιπλέον ιδιαίτερο χαρακτηριστικό αυτών των προγραμμάτων είναι ότι συχνά τα άτομα που προσλαμβάνονται για να παράσχουν κοινωνικές υπηρεσίες, είναι και τα ίδια απειλούμενα με κοινωνικό αποκλεισμό (λ.χ. το πρόγραμμα «κοινωνικές δομές άμεσης αντιμετώπισης της φτώχειας»). Η κατάσταση αυτή έχει οδηγήσει στην σταδιακή δημιουργία μιας κατηγορίας προσωπικού με πιο ευέλικτες σχέσεις εργασίας, πλάι στο μόνιμο προσωπικό των Δήμων. (Βενιέρης – Παπαθεοδώρου (2003)

Περαιτέρω, το καθεστώς του προσωπικού μεταβάλλεται και λόγω των διαδοχικών νομοθετικών παρεμβάσεων από το 2010 και έπειτα. Ενδεικτικά αναφέρονται η κατάργηση κενών οργανικών θέσεων στους Οργανισμούς Εσωτερικής Υπηρεσίας (ΟΕΥ) των Δήμων, τα προγράμματα προσυνταξιοδοτικής διαθεσιμότητας και εργασιακής εφεδρείας (ν.4024/2011 και 4093/2012) και το πρόγραμμα εθελούσιας ενδοαυτοδιοικητικής κινητικότητας (ν.4223/2013). Γενικότερα οι παρεμβάσεις των τελευταίων ετών συνεπάγονται αποχωρήσεις υπαλλήλων και παράλληλα στασιμότητα στις προσλήψεις, με απώτερο στόχο την μείωση της μισθολογικής δαπάνης, αλλά και την ορθολογικότερη κατανομή του προσωπικού.

3.6 Ο θεσμικός ρόλος των Δήμων

Ο νέος κοινωνικός ρόλος των Δήμων μπορεί να ιδωθεί υπό το πρίσμα του μοντέλου διακυβέρνησης που προωθήθηκε με τις μεταρρυθμίσεις του ν.3852/2010. Οι προβλεπόμενες ρυθμίσεις απηχούν βασικές αξίες της Συνθήκης της Λισσαβόνας, όπως εξωστρέφεια, εγγύτητα και συμμετοχή, και προκρίνουν ένα σύστημα πολυεπίπεδης διακυβέρνησης. Οι αρμοδιότητες οριοθετούνται με γνώμονα την (ευρωπαϊκών καταβολών) αρχή της επικουρικότητας, σύμφωνα με την οποία οι πολιτικές ασκούνται στο πλησιέστερο στον πολίτη επίπεδο. Οι επιταγές αυτής της αρχής, οδηγούν στην ανάδειξη ενός νέου διακυβερνητικού μοντέλου που προϋποθέτει περισσότερη αποκέντρωση και περιορισμό του κράτους σε επιτελικές, συντονιστικές και εποπτικές λειτουργίες.

Σε αυτό το συγκείμενο, επιλογή του νομοθέτη υπήρξε η ενδυνάμωση του ρόλου των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ. Η ενδυνάμωσή τους έγινε αντιληπτή με δύο τρόπους. Αφενός μέσω της διεύρυνσης των γεωγραφικών και πληθυσμιακών ορίων τους. Η αλλαγή μεγέθους θεωρήθηκε αναγκαία προϋπόθεση για την ανάδειξη των Δήμων σε αποτελεσματικούς διαχειριστές υπηρεσιών που αφορούν στην καθημερινή ζωή των πολιτών και για την ουσιαστική συμβολή τους στον τοπικό αναπτυξιακό προγραμματισμό. Αφετέρου μέσω της ανάθεσης νέων, σαφέστερα οριοθετημένων αρμοδιοτήτων, με στόχο την ολοκληρωμένη άσκηση πολιτικών σε κάθε επίπεδο, προς αποφυγήν επικαλύψεων (Αιτιολογική Έκθεση σχεδίου νόμου πρόγραμμα Καλλικράτης, 2010: 10-11, 14, 30).

Η ενίσχυση του ρόλου των Δήμων είναι ιδιαίτερα αισθητή στο πεδίο της κοινωνικής πολιτικής, όπου αναλαμβάνουν σειρά κρίσιμων αρμοδιοτήτων στους τομείς της πρόνοιας και της πρωτοβάθμιας φροντίδας και προαγωγής υγείας, ακολουθώντας τα πρότυπα ευρωπαϊκών χωρών με ισχυρές κοινωνικές δομές. Το θεσμικό πλαίσιο αφήνει σημαντικά περιθώρια ανάληψης

πρωτοβουλιών από μέρους των Δήμων, ιδίως ως προς την προστασία της τρίτης ηλικίας, την ενίσχυση της οικογένειας, την υποστήριξη ευπαθών ομάδων και την κοινωνική ένταξη. Μάλιστα ως προς την φροντίδα της παιδικής ηλικίας (παιδικοί σταθμοί) η σχετική αρμοδιότητα είναι αποκλειστική ευθύνη τους. Σε κεντρικό επίπεδο παραμένει η ευθύνη χάραξης των γενικών κατευθύνσεων πολιτικής, τις οποίες οι Δήμοι προσαρμόζουν στις τοπικές ιδιαιτερότητες. Αυτή η ενίσχυση του ρόλου των Δήμων μπορεί να ερμηνευθεί και ως έμμεση θεσμική αναγνώριση της άποψης ότι η κοινωνική πολιτική αποτελεί προνομιακό πεδίο αυτοδιοικητικής δράσης, λόγω της εγγύτητας στα κοινωνικά προβλήματα.

Από τα ανωτέρω, συνάγονται οι αρχικές προθέσεις του νομοθέτη. Μια πιο λεπτομερής εξέταση των αρμοδιοτήτων των Δήμων καταδεικνύει ότι το φάσμα κοινωνικών υπηρεσιών που μπορούν να αναπτυχθούν τοπικά, είναι εξαιρετικά ευρύ, όμως πρακτικά εξαρτάται και από το βαθμό και την έκταση των πρωτοβουλιών εκ μέρους των δημοτικών αρχών, άρα και από τους όρους πολιτικής λογοδοσίας των αιρετών. Η άμεση πολιτική νομιμοποίηση των τοπικών εξουσιών, αλλά και η ύπαρξη πρόσθετων διαύλων συμμετοχής της τοπικής κοινωνίας, είναι παράγοντες που μπορούν να ενισχύσουν τον πρωτοβουλιακό ρόλο των Δήμων.

Πέρα από το πολιτικό στοιχείο, σειρά άλλων παραγόντων, επίσης επηρεάζουν το εύρος των κοινωνικών πρωτοβουλιών. Διατίθεται μια ευρεία ποικιλία νομικών μέσων και εργαλείων για την εξυπηρέτηση κοινωνικών σκοπών. Εν προκειμένω, οι συγχωνεύσεις δημοτικών επιχειρήσεων και νομικών προσώπων μπορούν να επιφέρουν οφέλη στην εξοικονόμηση πόρων και το συντονισμό των κοινωνικών δράσεων, αποκαθιστώντας το προηγούμενο κατακερματισμένο τοπίο. Οι προβλέψεις περί συνεργασιών και συμβάσεων σε διαδημοτικό ή ευρύτερο επίπεδο, αναδεικνύουν την εξωστρέφεια των Δήμων σε εξίσου σημαντικό παράγοντα. Ωστόσο, ο κρισιμότερος παράγοντας, που θέτει και τα όρια του κοινωνικού τους ρόλου, είναι οι πραγματικές οικονομικές τους δυνατότητες.

Ο κοινωνικός ρόλος τους διευρύνεται ακόμη περισσότερο, ενόψει της οικονομικής κρίσης, καθώς καλούνται να αντιμετωπίσουν τις δυσμενείς επιπτώσεις της στην κοινωνική συνοχή. Ταυτόχρονα δημιουργούνται και νέες προκλήσεις, καθώς οι Δήμοι καλούνται να διαχειριστούν αυξημένες απαιτήσεις, ως προς την αναβάθμιση των κοινωνικών υποδομών, την καταγραφή αναγκών, το σχεδιασμό και υλοποίηση νέων προγραμμάτων προς εξυπηρέτηση διαρκώς μεταβαλλόμενων αιτημάτων, το συντονισμό των κατακερματισμένων κοινωνικών υπηρεσιών (Κουταλάκης, 2011: 31).

Οι νέες προκλήσεις επιτείνουν την ανάγκη βελτίωσης της διοικητικής ικανότητας, επίτευξης οριζόντιου και κάθετου συντονισμού και εξασφάλισης της αναγκαίας χρηματοδότησης, προκειμένου οι Δήμοι να ανταποκριθούν στο θεσμικό τους ρόλο.

Κεφάλαιο 4

Μελέτη περίπτωσης

Περίπτωση Δήμου Δοξάτου

4.1 Προφίλ Δήμου Δοξάτου

Ο Δήμος Δοξάτου είναι Δήμος της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης που συστάθηκε με το Πρόγραμμα Καλλικράτης, βρίσκεται νότια του Νομού Δράμας. Προέκυψε από την συνένωση των προϋπαρχόντων Δήμων Καλαμπακίου και Δοξατου (Δημοτικές Ενότητες Καλαμπακίου και Δοξάτου) και στα όρια του περιλαμβάνονται τρεις Δημοτικές Κοινότητες και οχτώ Τοπικές Κοινότητες σύμφωνα με τα Καλλικρατικά πληθυσμιακά κριτήρια. Η έκταση του νέου Δήμου είναι 244.1 τ. χλμ. και ο πληθυσμός του 14.516 κάτοικοι σύμφωνα με τα στοιχεία απογραφής ΕΛ.ΣΤΑΤ του έτους 2011. Έδρα του νέου δήμου ορίστηκε το Καλαμπάκι. Η Δημοτική Ενότητα Δοξάτου αποτελούσε ολόκληρο τον Δήμο πριν την συνένωση με το πρόγραμμα Καλλικράτης. Καταλαμβάνει έκταση 162.336 στρεμμάτων και έχει (πραγματικό) πληθυσμό 11.113 κατοίκους.

Ο πρώην Δήμος Δοξάτου με έδρα τον οικισμό Βαθύσπηλο του πρώην Δήμου Μεγάλου Αλεξάνδρου, αποτελούνταν από τον πρώην Δήμο Μεγάλου Αλεξάνδρου που προερχόταν από εθελούσια συνένωση των Κοινοτήτων Κυργίων, Πηγαδίων, Αγοράς, τον πρώην δήμο Δοξάτου και τις πρώην Κοινότητες Αγίου Αθανασίου και Κεφαλαρίου. Είχε συσταθεί με το νόμο 2539/4-11-97 (ΦΕΚ Α 244/4-12-97) (Σχέδιο Καποδίστριας)

Περιλάμβανε τις παρακάτω κοινότητες και οικισμούς:

- Άγιος Αθανάσιος
- Αγορά
- Δοξάτο
- Κεφαλάρι
- Κύργια
- Πηγάδια

Ο πρώην Δήμος και νυν Δημοτική Ενότητα Καλαμπακίου έχει (πραγματικό) πληθυσμό 6.481 κατοίκους και καταλαμβάνει έκταση 81 Km². Ο πρώην δήμος είχε συσταθεί το 1987 με το πρόγραμμα Καποδίστριας από τη συνένωση παλαιότερων κοινοτήτων της περιοχής, που αποτέλεσαν στη συνέχεια τα δημοτικά διαμερίσματα του δήμου. Λειτούργησε την περίοδο 1999 -

2010 οπότε και καταργήθηκε με την εφαρμογή του προγράμματος Καλλικράτης και εντάχθηκε στον νέο δήμο. Βρισκόταν στο νοτιότερο τμήμα του νομού. Περιλάμβανε πέντε δημοτικά διαμερίσματα . Έδρα του ήταν το Καλαμπάκι.

Περιλάμβανε τις παρακάτω κοινότητες και οικισμούς:

- Καλαμπάκι
- Αγία Παρασκευή
- Καλαμών
- Νεροφράκτης
- Φτελιά

Η έκτασή του Δήμου Δοξάτου, τον καθιστά στο πέμπτο σε έκταση δήμο του Νομού Δράμας. Το ανάγλυφο κατατάσσεται στο πεδινό (60%) έως ημιορεινό – ορεινό (40%). Ο Δήμος διασχίζεται από ένα μεγάλο χείμαρρο, αυτόν του Δοξάτου, ο οποίος συμβάλει στον ποταμό Αγγίτη.

Συνορεύει βόρεια με το Δήμο Δράμας, νοτιοανατολικά με το Δήμο Καβάλας του Νομού Καβάλας, με φυσικό σύνορο τα όρη της Λεκάνης, βορειοανατολικά με το Δήμο Παρανεστίου και νοτιοδυτικά με το Δήμο Προσοτσάνης. Κατά κύριο λόγο ο Δήμος είναι πεδινός και μόνο κάτοικοι οικισμών των Τοπικών Κοινοτήτων Κυργίων, Πηγαδίων και Αγοράς αποσπώνται υψομετρικά φτάνοντας το υψόμετρο των 500μ..

Το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού 11.102 κάτοικοι, συγκεντρώνονται στους τέσσερις μεγαλύτερους οικισμούς Αγίου Αθανασίου, Καλαμπακίου, Δοξάτου και Κυργίων, που συγκεντρώνουν και το σύνολο των διοικητικών υπηρεσιών του Δήμου, υπηρεσιών δημόσιας τάξης, τραπεζικών ιδρυμάτων κ.λπ..

Ο Δήμος Δοξάτου δεν αποτελεί υπόδειγμα κάποιου ακτινικού εξαρτημένου συστήματος ως προς το αγροτικό ή αστικό κέντρο. Ο καθένας από τους μεγάλους οικισμούς παρουσίασε μια «αυτόνομη οικιστική εξέλιξη» με μεγαλύτερη σύνδεση και εξάρτηση από το Δήμο Δράμας. Έτσι εκτιμώντας τα δεδομένα, ο Δήμος εμφανίζεται διασπασμένος σε τέσσερις ενότητες οικισμών Αγίου Αθανασίου, Καλαμπακίου, Δοξάτου και Κυργίων, που αποτελούν τμήματα ενός ευρύτερου οικιστικού συνόλου, που όμως η οργανική διασύνδεση τους θα πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο, συγκεκριμένης μελέτης. Δεν είναι τυχαίο, ότι μετά από επτά ολόκληρα χρόνια από την εφαρμογή των διατάξεων του Καλλικράτη, ο Δήμος δεν διαθέτει συγκοινωνία που να συνδέει τις δύο Δημοτικές Ενότητες, να συνδέει όλες τις Δημοτικές και Τοπικές Κοινότητες μεταξύ τους και με την ίδια την έδρα του Δήμου, με τα όποια προβλήματα συνεπάγεται αυτό.

Ο πληθυσμός του Δήμου Δοξάτου σύμφωνα με την απογραφή του 2011 ήταν 14.516 άτομα τον καθιστά τρίτο πολυπληθέστερο δήμο του νομού, με πυκνότητα πληθυσμού 59,5 κάτοικοι ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο.

Εξέλιξη πληθυσμού 1961-2011:

Ο πληθυσμός της περιοχής μειώνεται κατά 3.205 άτομα, ποσοστό 15,49%.

Δεκαετία 1971 - 1981: παρατηρείται αύξηση του πληθυσμού κατά 678 άτομα (ποσοστό 4,07%).

Δεκαετία 1981 - 1991: παρατηρείται αύξηση του πληθυσμού κατά 757 άτομα (ποσοστό 4,54%).

Δεκαετία 1991 – 2001: παρατηρείται αύξηση του πληθυσμού κατά 61 άτομα (ποσοστό 0,35%).

Δεκαετία 2001 – 2011: παρατηρείται αύξηση του πληθυσμού κατά 2.965 άτομα (ποσοστό 16,96%).

Ο Δήμος Δοξάτου, φαίνεται να διατηρεί τον πληθυσμό του, γεγονός που αποδίδεται στην ανάπτυξη του πρωτογενούς τομέα, αλλά και στην τάση φυγής νέων ανθρώπων από τα μεγάλα αστικά κέντρα. Η μείωση κατά 2.965 άτομα την δεκαετία 2001 -2011, δεν είναι πραγματική διότι οφείλεται στις καλύτερες μεθόδους απογραφής που χρησιμοποιήθηκαν το 2011. Στην πράξη, τα προηγούμενα έτη η απογραφή ήταν υπερβάλλουσα.

Επίσης στα όρια του Δήμου διαμένουν λίγοι μετανάστες, οι περισσότεροι εκ των οποίων με τις οικογένειές τους που έχουν ενσωματωθεί σχεδόν πλήρως με τη τοπική κοινωνία.

Πίνακας 1: Εξέλιξη πληθυσμού ανά Δ.Κ. και Τ.Κ.

Δημοτικά Διαμερίσματα	1961	1971	1981	1991	2001	2011
Κύργια	5.303	3.123	2.888	3.119	2.471	1.958
Δοξάτο	4.402	3.440	3.389	3.594	3.739	2.884
Άγιος Αθανάσιος	3.124	2.645	3.013	3.553	3.465	3.150
Αγοράς	382	240	167	212	192	101
Κεφαλάρι	781	698	753	632	851	672
Πηγαδίων	845	435	275	216	282	178
Καλαμπάκι	3.199	2.974	2.974	3.388	3.489	3.110
Αγία Παρασκευή	789	647	618	601	501	454
Καλαμώνας	1.039	818	874	831	786	597
Νεροφράκτης	940	739	775	795	724	584
Φτελιά	1.109	901	964	907	981	825
Σύνολο	20.686	15.985	16.663	17.420	17.481	14.516
Πηγή: Στοιχεία ΕΛ.ΣΤΑΤ. Απογραφών 1961, 1971, 1981, 1991, 2001, 2011						

Πίνακας 2: Μόνιμος πληθυσμός κατά ομάδες υπηκοοτήτων:

Τόπος μόνιμης διαμονής	Σύνολο	Ελλάδα	Ξένες χώρες		
			Σύνολο	Χώρες ΕΕ	Λοιπές χώρες / Χωρίς υπηκοότητα ή αδιευκρίνιστη υπηκοότητα ή δε δήλωσε
Δήμος Δοξάτου	14.516	14.020	496	160	336
Πηγή: Στοιχεία ΕΛ.ΣΤΑΤ. Απογραφής 2011					

Πίνακας 3: Μόνιμος πληθυσμός /εργασιακά δεδομένα/απασχόληση:

Τόπος Διαμονής	Δήμος Δοξάτου
Σύνολο πληθυσμού	14.516
Μέση ηλικία	46,6
Απασχολούμενοι	3.810
Ζητούν εργασία	1.382
Μαθητές / Σπουδαστές	2.146
Συνταξιούχοι	5.039
Οικιακά	1.260
Λοιπά	879
Απασχόληση στον πρωτογενή τομέα	890
Απασχόληση στον δευτερογενή τομέα	803
Απασχόληση στην τριτογενή τομέα	2.117
Πηγή: Περιφέρεια ΑΜΘ/Περιφερειακή Στρατηγική για την κοινωνική ένταξη και την καταπολέμηση της φτώχειας / Κομοτηνή Ιανουάριος 2015	

4.2 Οργανωτική Δομή / Προσωπικό Δήμου / Νομικά Πρόσωπα

Η διοικητική δομή του Δήμου περιγράφεται στον ισχύοντα Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας του (ΟΕΥ), όπου απαριθμούνται επίσης οι αρμοδιότητες κάθε επιμέρους οργανικής μονάδας και οι συνολικές θέσεις προσωπικού ανά κατηγορία και ειδικότητα. Οι υπηρεσίες του Δήμου διαρθρώνονται σε 4 Διευθύνσεις και 10 Τμήματα (ΟΕΥ Δήμου Δοξάτου, ΦΕΚ 2717/Β'/17-11-2011, 2254/Β'/11-09-2013 και 3256/Β'/04-12-2014).

Από τις Κεντρικές Υπηρεσίες οι υπηρεσίες της ενότητας Α και Β και από την ενότητα Γ η Δ/ση Διοικητικών και Οικονομικών Υπηρεσιών και η Δ/ση Τεχνικών Υπηρεσιών και Περιβάλλοντος είναι εγκατεστημένες στην έδρα του Δήμου, το Αυτοτελές τμήμα Τοπικής Οικονομικής Ανάπτυξης της Ενότητας Δ είναι εγκατεστημένο στη Δημοτική Κοινότητα Αγίου Αθανασίου, και όλες οι παραπάνω υπηρεσίες περιλαμβάνουν τις παρακάτω οργανικές μονάδες ομαδοποιημένες σε ενότητες συναφούς σκοπού και αντικειμένου :

ΕΝΟΤΗΤΑ Α : ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΠΑΓΟΜΕΝΕΣ ΑΠΕΥΘΕΙΑΣ ΣΤΟ ΔΗΜΑΡΧΟ

1. Αυτοτελές Γραφείο Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων
2. Νομικό Τμήμα
 - α. Γραφείο Δικαστικό
 - β. Γραφείο Γραμματείας και αρχείου
3. Αυτοτελές Γραφείο Διοικητικής Βοήθειας

ΕΝΟΤΗΤΑ Β : ΕΠΙΤΕΛΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

1. Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού, Πληροφορικής και Διαφάνειας

ΕΝΟΤΗΤΑ Γ : ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ

A. Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες :

- α) Τμήμα Δημοτικής Κατάστασης, Ληξιαρχείου και Αλλοδαπών
- β) Τμήμα Ανθρώπινου Δυναμικού και Διοικητικής Μέριμνας
- γ) Τμήμα ΚΕΠ

B. Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες :

- α) Τμήμα Προϋπολογισμού, Λογιστηρίου και Ταμείου

β) Τμήμα Εσόδων, Περιουσίας και Προμηθειών

Γ. Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες :

- α) Τμήμα Τεχνικών Υπηρεσιών
- β) Τμήμα Δόμησης

- 1. Γραφείο έκδοσης οικοδομικών αδειών
- 2. Γραφείο πολεοδομικών εφαρμογών
- 3. Γραφείο ελέγχου κατασκευών

Δ. Διεύθυνση Περιβάλλοντος που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες :

- α) Τμήμα Περιβάλλοντος, Καθαριότητας και Πρασίνου
- β) Τμήμα Συντηρήσεων

ΕΝΟΤΗΤΑ Δ : ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

1. Αυτοτελές Τμήμα Τοπικής Οικονομικής Ανάπτυξης

ΕΝΟΤΗΤΑ Ε : ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ, ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

1. Αυτοτελές Γραφείο Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Πολιτισμού

Οι Αποκεντρωμένες Υπηρεσίες του Δήμου είναι εγκατεστημένες στις δημοτικές κοινότητες Δοξάτου, Αγίου Αθανασίου, Κυργίων εξυπηρετούν τις δημοτικές / τοπικές κοινότητες και των δύο δημοτικών ενοτήτων του Δήμου Δοξάτου και περιλαμβάνουν υπηρεσίες οι οποίες υπάγονται διοικητικά σε αντίστοιχες Διευθύνσεις ή Τμήματα των Κεντρικών Υπηρεσιών του Δήμου.

ΕΝΟΤΗΤΑ Α : ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕ ΕΔΡΑ ΔΟΞΑΤΟ

- 1. Γραφείο ΚΕΠ
- 2. Γραφείο Συντήρησης Υποδομών
- 3. Γραφείο Καθαριότητας και Πρασίνου
- 4. Γραφείο Διοικητικών Θεμάτων και Εξυπηρέτησης του Πολίτη
- 5. Γραφείο Οικονομικών Θεμάτων

ΕΝΟΤΗΤΑ Β : ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕ ΕΔΡΑ ΚΥΡΙΑ

- 1. Γραφείο ΚΕΠ
- 2. Γραφείο Διοικητικών Θεμάτων και Εξυπηρέτησης του Πολίτη
- 3. Γραφείο Οικονομικών Θεμάτων.

4. Γραφείο Τοπικής Οικονομικής Ανάπτυξης

ΕΝΟΤΗΤΑ Γ : ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕ ΕΔΡΑ ΑΓΙΟ ΑΘΑΝΑΣΙΟ

1.Γραφείο ΚΕΠ

2.Γραφείο Διοικητικών Θεμάτων και Εξυπηρέτησης του Πολίτη

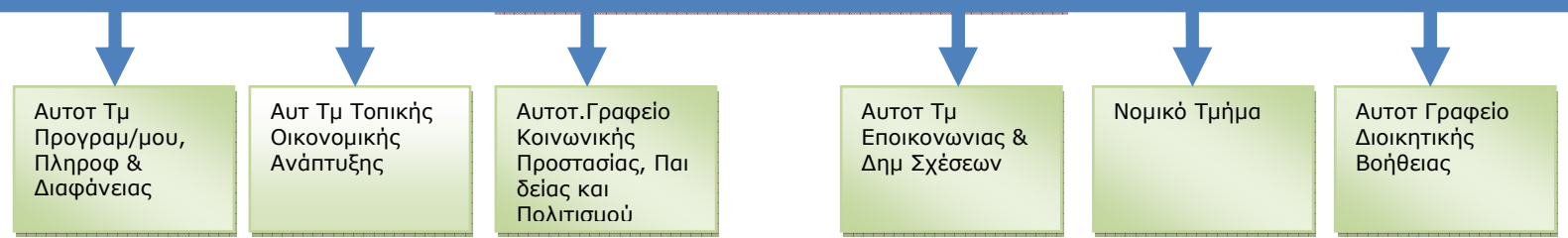
3.Γραφείο Οικονομικών Θεμάτων

4.Γραφείο Τοπικής Οικονομικής Ανάπτυξης

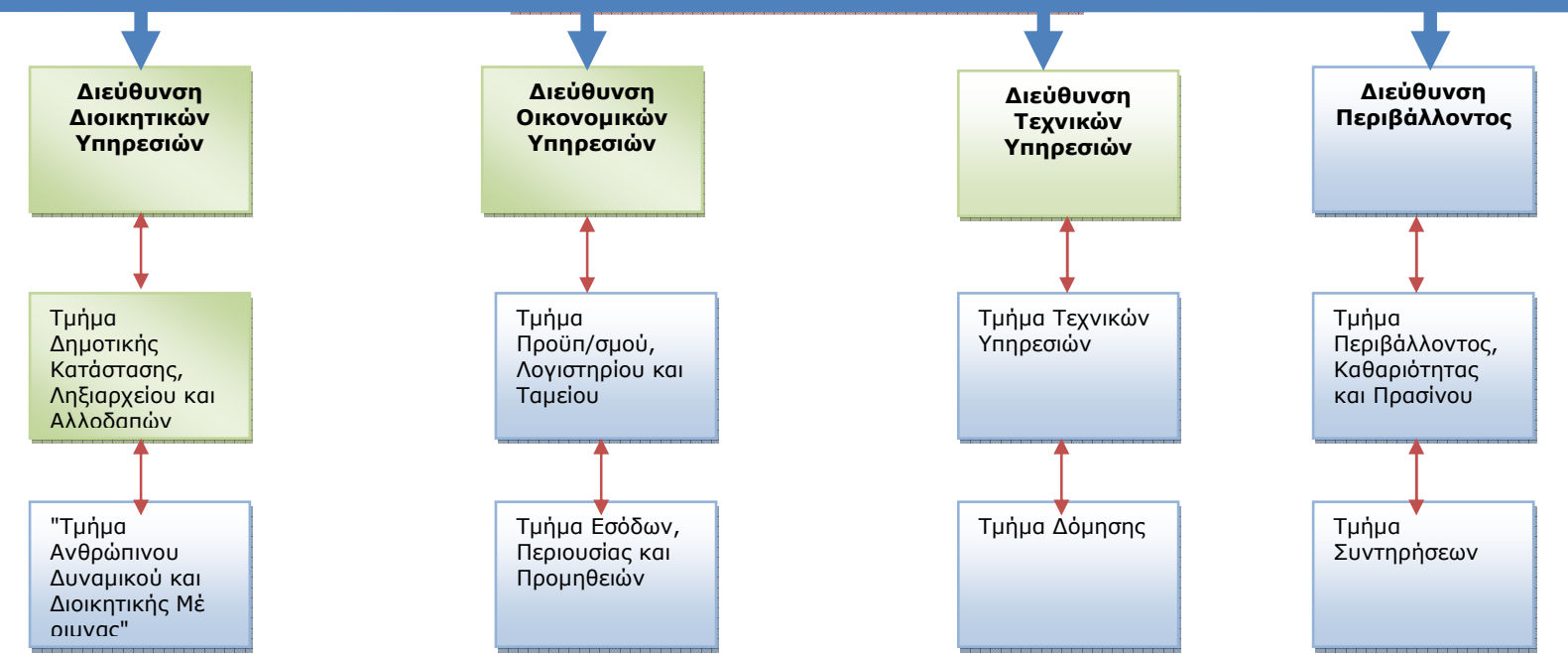
ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΔΟΞΑΤΟΥ

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΠΙΤΕΛΙΚΕΣ

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ

ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Στοιχεία που αφορούν στο προσωπικό που σήμερα υπηρετεί στο Δήμο Δοξάτου έχουν ως κάτωθι:

Με σχέση Δημοσίου Δικαίου:

ΚΛΑΔΟΣ ΠΕ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΘΕΣΕΩΝ
ΠΕ Διοικητικού	4
ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού	1
ΠΕ Οικονομικού - Λογιστικού	2
ΠΕ Πολιτικών Μηχανικών	3
ΠΕ Μηχανολόγων Μηχανικών	1
ΠΕ Ηλεκτρολόγων Μηχανικών	1
ΠΕ Τοπογράφων Μηχανικών	1
ΠΕ Μηχανικών Παραγωγής και Διοίκησης	1
ΠΕ Γεωπόνων	2
ΠΕ Διεκπεραίωσης Υποθέσεων Πολιτών	6
ΠΕ Κοινωνικών Λειτουργών	1
Σύνολο θέσεων ΠΕ	23
ΚΛΑΔΟΣ ΤΕ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΘΕΣΕΩΝ
ΤΕ Μηχανικών Πολιτικών Δομικών Έργων	1
ΤΕ Τεχνολόγων Γεωπονίας	1
ΤΕ Διοικητικού - Λογιστικού	2
ΤΕ Μηχανικών Οχημάτων	1
ΤΕ Κοινωνικών Λειτουργών	1
Σύνολο θέσεων ΤΕ	6
ΚΛΑΔΟΣ ΔΕ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΘΕΣΕΩΝ
ΔΕ Διοικητικού	9
ΔΕ Εποπτών Καθαριότητας	1
ΔΕ Ηλεκτρολόγων	2
ΔΕ Χειριστών Μηχανημάτων Έργων	4
ΔΕ Οδηγών Αυτοκινήτων	5
ΔΕ Τεχνιτών Γενικά	1
ΔΕ Τεχνιτών (Υδραυλικοί)	2
ΔΕ Εργοδηγών Δομικών Έργων	1
Σύνολο θέσεων ΔΕ	25
ΚΛΑΔΟΣ ΥΕ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΘΕΣΕΩΝ
ΥΕ Κλητήρων – Θυρωρών- Γενικών Καθηκόντων	2
ΥΕ Εργατών Καθαριότητας	2
ΥΕ Εργατών Γενικά	8
Σύνολο θέσεων ΥΕ	12

Με σχέση Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου:

Κλάδος - Ειδικότητα	ΑΡΙΘΜΟΣ ΘΕΣΕΩΝ
ΠΕ Καθηγητών	1
ΔΕ Οδηγών Αυτοκινήτων	1
ΔΕ Τεχνιτών Γενικά	3
ΔΕ Ηλεκτρολόγων	1
ΥΕ Φυλάκων (ΑΜΕΑ)	1
ΥΕ Εργατών Καθαριότητας	4
ΥΕ Εργατών Γενικά	1
ΥΕ Τεχνικού Μηχανοτεχνίτης	1
ΥΕ Καθαριστών/στριών	8
ΥΕ Καθαριστών/στριών (μερικής απασχόλησης)	1
ΥΕ Οικιακή Βοηθός (Μερικής Απασχόλησης)	1
Σύνολο προσωποπαγών θέσεων ΙΔΑΧ	23

Από τους εργαζόμενους της κατηγορίας ΠΕ & ΤΕ κατέχουν μεταπτυχιακούς τίτλους οι εννέα (9)

Το μόνιμο προσωπικό του Δήμου με αντικείμενο κοινωνικών και ιατρικών επιστημών ανέρχεται στον αριθμό ένα (1) ήτοι, ποσοστό επί του συνολικού αριθμού των υπαλλήλων του Δήμου 1,12%.

Περαιτέρω έχουν συσταθεί και λειτουργούν:

A. Ένα νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου με την επωνυμία «Ν.Π.Δ.Δ. Δήμου Δοξάτου» (ΦΕΚ σύστασης: 994/τ.Β/26-5-2011).

Είναι υπεύθυνο για τη λειτουργία ενός (1) βρεφικού σταθμού, τεσσάρων (4) παιδικών σταθμών, τεσσάρων (4) Κ.Α.Π.Η., έξι (6) Δημοτικών Γηπέδων και δύο (2) Φιλαρμονικών.

B. Μία δημοτική επιχείρηση με την επωνυμία «Δημοτική Κοινοφελής Επιχείρηση Δήμου Δοξάτου», ΔΗ.Κ.Ε.ΔΗ.Δ. (ΦΕΚ σύστασης: 994/τ.Β/26-5-2011).

Είναι υπεύθυνη για τη λειτουργία ενός (1) βρεφικού σταθμού, τεσσάρων (4) παιδικών Κ.Δ.Α.Π., δύο (2) δομών του Προγράμματος «Βοήθεια στο Σπίτι» καθώς για τη διοργάνωση πολιτιστικών και αθλητικών δραστηριοτήτων του Δήμου.

4.3 Πολιτική Κοινωνικής Προστασίας & Αλληλεγγύης του Δήμου Δοξάτου

4.3.1 Ο Ρόλος της Κεντρικής Υπηρεσίας

Το Αυτοτελές Γραφείο Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Πολιτισμού είναι αρμόδιο για το σχεδιασμό και την εφαρμογή της κοινωνικής πολιτικής, των πολιτικών ισότητας των φύλων καθώς και για την προστασία και προαγωγή της δημόσιας υγείας στην περιοχή του Δήμου, με τη λήψη των καταλλήλων μέτρων και τη ρύθμιση των σχετικών δραστηριοτήτων. Συγχρόνως το Γραφείο είναι αρμόδιο για την προώθηση και ρύθμιση ζητημάτων της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, την προώθηση της Δια Βίου Μάθησης, καθώς και για το σχεδιασμό και την εφαρμογή προγραμμάτων Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νέας Γενιάς. Υποστηρίζει λειτουργικά, παρέχει γεωχωρικά δεδομένα, μεταδεδομένα και υπηρεσίες που αφορούν στα γεωχωρικά και μεταδεδομένα στον ΚΟΣΕ του Δήμου Δοξάτου και στον σύνδεσμο επικοινωνίας με τον ΚΟΣΕ. Επίσης εφαρμόζει τις προβλέψεις του Ν.3882/2010 και τις οδηγίες του ΚΟΣΕ και του συνδέσμου επικοινωνίας του Δήμου Δοξάτου.

Οι συγκεκριμένες αρμοδιότητες του Γραφείου στο πλαίσιο της αποστολής του, καθορίζονται από τις ισχύουσες διατάξεις Νόμων, Διαταγμάτων και Υπουργικών Αποφάσεων.

Οι αρμοδιότητες του Γραφείου Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Πολιτισμού, σύμφωνα με τον ισχύοντα Ο.Ε.Υ. είναι οι εξής:

Αρμοδιότητες Κοινωνικής Πολιτικής και Πολιτικών Ισότητας των φύλων

Αρμοδιότητες Σχεδιασμού / Συντονισμού / Παρακολούθησης Κοινωνικών Πολιτικών

- 1) Διεξάγει κοινωνικές έρευνες, σχεδιάζει, εισηγείται και μεριμνά για την εφαρμογή κοινωνικών πολιτικών ή συμμετέχει σε δράσεις που αποσκοπούν στην υποστήριξη και κοινωνική φροντίδα της βρεφικής και παιδικής ηλικίας και της τρίτης ηλικίας, με την ίδρυση και λειτουργία νομικών προσώπων, ιδρυμάτων και επιχειρήσεων (παιδικοί και βρεφονηπιακοί σταθμοί, βρεφοκομεία, ορφανοτροφεία, κέντρα ανοικτής περίθαλψης και ημερήσιας φροντίδας, ψυχαγωγίας και αναψυχής ηλικιωμένων, γηροκομείων κλπ).

- 2) Σχεδιάζει, εισηγείται και μεριμνά για την εφαρμογή προγραμμάτων ή συμμετέχει σε προγράμματα και δράσεις για την ένταξη αθίγγανων, παλιννοστούντων ομογενών, μεταναστών, και προσφύγων στην κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ζωή της τοπικής κοινωνίας.
- 3) Διεξάγει κοινωνικές έρευνες, σχεδιάζει, εισηγείται και μεριμνά για την εφαρμογή κοινωνικών πολιτικών που αφορούν την κοινωνική φροντίδα της οικογένειας, του παιδιού, των εφήβων, των ηλικιωμένων, των ατόμων με αναπηρία καθώς και ευπαθών κοινωνικών ομάδων.
- 4) Σχεδιάζει, εισηγείται και μεριμνά για την εφαρμογή κοινωνικών πολιτικών ή συμμετέχει σε δράσεις που στοχεύουν στην υποστήριξη και φροντίδα της υγείας των δημοτών με την ίδρυση και λειτουργία εγκαταστάσεων για την παροχή υπηρεσιών υγείας και την προαγωγή της ψυχικής υγείας (με τη δημιουργία δημοτικών και κοινοτικών ιατρείων, κέντρων αγωγής υγείας, κέντρων υποστήριξης και αποκατάστασης ατόμων με αναπηρία, κέντρων ψυχικής υγείας, κέντρων συμβουλευτικής στήριξης των θυμάτων της ενδοοικογενειακής βίας και βίας κατά συνοικούντων προσώπων και κέντρων πρόληψης κατά εξαρτησιογόνων ουσιών.
- 5) Σχεδιάζει, εισηγείται και μεριμνά για την εφαρμογή προγραμμάτων και πρωτοβουλιών που στοχεύουν στην πρόληψη της παραβατικότητας στην περιοχή του Δήμου, με τη δημιουργία Τοπικών Συμβουλίων Πρόληψης Παραβατικότητας.
- 6) Μεριμνά για την προώθηση και ανάπτυξη του εθελοντισμού και της κοινωνικής αλληλεγγύης με τη δημιουργία τοπικών δικτύων κοινωνικής αλληλεγγύης, εθελοντικών οργανώσεων και ομάδων εθελοντών.
- 7) Συντονίζει, παρακολουθεί και αξιολογεί την άσκηση Κοινωνικής Πολιτικής σε τοπικό επίπεδο (πχ μέσω της εκπόνησης και περιοδικής αναπροσαρμογής ενός «Τοπικού Συμφώνου Κοινωνικής Πολιτικής»)
- 8) Οργανώνει, παρακολουθεί και αξιολογεί τη δικτύωση τοπικών φορέων Κοινωνικής Φροντίδας, όπως:
 - οι κοινωνικές υπηρεσίες του Δήμου
 - οι κοινωνικές υπηρεσίες των Νομικών Προσώπων του Δήμου
 - οι Μ.Κ.Ο

- οι υπηρεσίες και δομές Κοινωνικής προστασίας της Περιφέρειας και του Κράτους
- τα αντιπροσωπευτικά σώματα των ομάδων-χρηστών

Αρμοδιότητες Εποπτείας και Ελέγχου

1. Χορηγεί άδεια ίδρυσης και λειτουργίας δημοτικών και ιδιωτικών παιδικών ή βρεφονηπιακών σταθμών.
2. Ασκεί έλεγχο και εποπτεία στα ιδρύματα παιδικής προστασίας ιδιωτικού δικαίου (ιδιωτικοί παιδικοί σταθμοί) και ευθύνεται για τη λειτουργία των παιδικών εξοχών.
3. Χορηγεί άδεια ίδρυσης και λειτουργίας ιδρυμάτων παιδικής πρόνοιας σε ιδιώτες, καθώς και σε συλλόγους ή σωματεία που επιδιώκουν φιλανθρωπικούς σκοπούς.
4. Ασκεί εποπτεία επί των φιλανθρωπικών σωματείων και ιδρυμάτων, εγκρίνει τον προϋπολογισμό τους και παρακολουθεί και ελέγχει τις επιχορηγήσεις, που δίδονται σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου με κοινωφελείς σκοπούς.
5. Μεριμνά για τον διορισμό των μελών διοικητικών συμβουλίων και εποπτεύει και ρυθμίζει θέματα λειτουργίας ιδρυμάτων προστασίας και αγωγής οικογένειας του παιδιού, (όπως Κέντρων Παιδικής Μέριμνας, Παιδικών Σταθμών, Παιδικών Εξοχών, παραρτημάτων ΠΙΚΠΑ και ΚΕΠΕΠ).
6. Χορηγεί άδεια ίδρυσης και λειτουργίας ιδιωτικών επιχειρήσεων περίθαλψης ηλικιωμένων ή ατόμων, που πάσχουν ανίατα από κινητική αναπηρία.
7. Μεριμνά για τον ορισμό μελών του Διοικητικού Συμβουλίου των Ταμείων Πρόνοιας και Προστασίας Πολυτέκνων, όταν η έδρα των Ταμείων είναι στο Δήμο.

Αρμοδιότητες εφαρμογής κοινωνικών πολιτικών

Υλοποιεί δράσεις και προγράμματα κοινωνικής πολιτικής συμπληρωματικά με τις δράσεις και τα προγράμματα κοινωνικής πολιτικής που υλοποιούνται από τα Νομικά πρόσωπα του Δήμου. Στο πλαίσιο αυτό ενδεικτικά :

(α) Διενεργεί κοινωνικές έρευνες για τη χορήγηση των επιδομάτων πρόνοιας, σε συνεργασία με το Γραφείο Εφαρμογής Προγραμμάτων Κοινωνικής Πρόνοιας

(β) Ασκεί κοινωνική εργασία με άτομα, οικογένειες και κοινωνικές ομάδες.

(γ) Λειτουργεί μονάδες συμβουλευτικής, ψυχολογικής και κοινωνικής υποστήριξης.

(δ) Συνεργάζεται με τα σχολεία της περιοχής για ενημέρωση σε κοινωνικά θέματα (AIDS, ναρκωτικά κλπ) και σε συνεργασία με τους συλλόγους γονέων διοργανώνει Σχολές Γονέων.

(ε) Υλοποιεί προγράμματα πρόληψης και αντιμετώπισης ψυχοκοινωνικών και οικονομικών προβλημάτων (προσφύγων, μεταναστών, παλινοστούτων, φυλακισμένων, υπερηλίκων κ.λ.π.)

(στ) Υλοποιεί δράσεις προστασίας περιθαλπομένων σε ιδρύματα κλειστής περίθαλψης

(ζ) Υλοποιεί δράσεις προστασίας μονογονεϊκών οικογενειών

Αρμοδιότητες Εφαρμογής Προγραμμάτων Κοινωνικής Προστασίας

1) Μεριμνά για την εφαρμογή προγραμμάτων Κοινωνικής Πρόνοιας που στοχεύουν στη στήριξη αστέγων και οικονομικά αδυνάτων πολιτών. Στο πλαίσιο αυτό και σύμφωνα με τις δικαιοδοσίες που δίδονται στο Δήμο με τις ισχύουσες διατάξεις :

(α) Μεριμνά για την παροχή οικονομικής ενίσχυσης των αυτοστεγαζομένων, για τη σχετική μίσθωση ακινήτων, τη ρύθμιση διαφόρων θεμάτων κοινωνικής κατοικίας και την επιβολή κυρώσεων για παραβάσεις της οικείας νομοθεσίας.

(β) Εκδίδει πιστοποιητικά οικονομικής αδυναμίας.

(γ) Μεριμνά για την καταβολή επιδομάτων σε τυφλούς, κωφάλαλους, ανασφάλιστους παραπληγικούς, τετραπληγικούς και ακρωτηριασμένους, διανοητικά καθυστερημένους,

ανίκανους προς εργασία, υποφέροντες από εγκεφαλική παράλυση (σπαστικούς), απροστάτευτους ανήλικους, υποφέροντες από αιμολυτική αναιμία και βαριά ανάπηρους, καθώς και σε λοιπά άτομα δικαιούμενα παροχής κοινωνικής προστασίας, σύμφωνα με τις διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας, καθώς και των οικείων κανονιστικών ρυθμίσεων.

(δ) Εισηγείται την δωρεάν παραχώρηση της χρήσης οικημάτων ένεκα απορίας ή για άλλους σοβαρούς λόγους.

(ε) Προβαίνει στην αναγνώριση δικαιούχων στεγαστικής συνδρομής.

(στ) Εισηγείται την έκδοση αποφάσεων παροχής κοινωνικής προστασίας.

(ζ) Εισηγείται την χορήγηση αδειών διενέργειας λαχειοφόρων αγορών, εράνων και φιλανθρωπικών αγορών.

(η) Χορηγεί κάρτες αναπηρίας έπειτα από γνωμάτευση της Επιτροπής Πιστοποίησης Αναπηρίας

2) Επιμελείται των θεμάτων που αφορούν ασφαλισμένους του ΟΓΑ δημότες και εκδίδει βιβλιάρια και βεβαιώσεις σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία που διέπει τους ασφαλισμένους αυτούς.

3) Παρέχει γραμματειακή υποστήριξη προς το Τμήμα Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Πολιτισμού και τα Γραφεία του (τήρηση πρωτοκόλλου, διεκπεραίωση και αρχειοθέτηση αλληλογραφίας, θέματα προσωπικού κλπ).

Αρμοδιότητες Πολιτικών Ισότητας των φύλων

Σχεδιάζει, εισηγείται και μεριμνά για την εφαρμογή προγραμμάτων και μέτρων που στοχεύουν στην ισότητα γυναικών και ανδρών σε όλους τους τομείς. Στο πλαίσιο αυτό μεριμνά για :

(α) τη λήψη μέτρων για την πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και των παιδιών

(β) την ανάπτυξη δράσεων για την καταπολέμηση των κοινωνικών στερεότυπων με βάση το φύλο

- (γ) την ανάπτυξη ειδικών προγραμμάτων για ευπαθείς ομάδες γυναικών
- (δ) την ανάπτυξη δράσεων για την αύξηση της συμμετοχής των γυναικών στην απασχόληση
- (ε) τη λήψη μέτρων για την εναρμόνιση επαγγελματικών και οικογενειακών υποχρεώσεων
- (στ) την ανάπτυξη δράσεων για την κοινωνική και πολιτική συμμετοχή των γυναικών και την προώθησή τους στα κέντρα λήψης αποφάσεων

Αρμοδιότητες Προστασίας και Προαγωγής της Δημόσιας Υγείας

- 1) Σχεδιάζει, προγραμματίζει και μεριμνά για την εφαρμογή μέτρων για την προστασία της δημόσιας υγείας. Στο πλαίσιο αυτό και σύμφωνα με τις δικαιοδοσίες που δίδονται στο Δήμο με τις ισχύουσες διατάξεις:
 - (α) Μεριμνά για τον υγειονομικό έλεγχο των δημοτικών δεξαμενών νερού.
 - (β) Μεριμνά για τον υγειονομικό έλεγχο των καταστημάτων και επιχειρήσεων,
 - (γ) Μεριμνά για τον έλεγχο της ηχορύπανσης, της κοινής ησυχίας και της εκπομπής ρύπων, θορύβων και άλλων επιβαρύνσεων του περιβάλλοντος από τροχοφόρα,
 - (δ) Χορηγεί βιβλιάρια υγείας στους εκδοροσφαγείς.
 - (ε) Παρέχει συνδρομή στο έργο του Ε.Φ.Ε.Τ. και διενεργεί ελέγχους ή άλλες πράξεις, που ζητούν τα εντεταλμένα όργανα του Ε.Φ.Ε.Τ. και σύμφωνα με τις οδηγίες τους. (Συνεργασία με τον τομέα ζωικής παραγωγής της υπηρεσίας αγροτικής παραγωγής, όταν απαιτείται).
 - (στ) Μεριμνά για την τήρηση των κανόνων υγιεινής στα δημόσια και ιδιωτικά σχολεία της περιοχής.

2) Σχεδιάζει, προγραμματίζει μια μεριμνά για την εφαρμογή προγραμμάτων μέτρων για την προαγωγή της δημόσιας υγείας. Στο πλαίσιο αυτό και σύμφωνα με τις δικαιοδοσίες που δίδονται στο Δήμο με τις ισχύουσες διατάξεις:

(α) Μεριμνά για την εφαρμογή προγραμμάτων εμβολιασμών.

(β) Μεριμνά για την υλοποίηση ι) προγραμμάτων δημόσιας υγιεινής που οργανώνονται από το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ή από άλλα Υπουργεία, το κόστος των οποίων βαρύνει απευθείας τον προϋπολογισμό του αντίστοιχου Υπουργείου ιι) εκτάκτων προγραμμάτων δημόσιας υγείας, τα οποία εκτελούνται με έκτακτη χρηματοδότηση ιιι) προγραμμάτων δημόσιας υγείας που χρηματοδοτούνται από πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης

(γ) Εκδίδει τοπικές υγειονομικές διατάξεις και λαμβάνει μέτρα σε θέματα δημόσιας υγιεινής.

(δ) Μεριμνά για την πληροφόρηση των δημοτών για θέματα δημόσιας υγείας.

(ε) Οργανώνει αυτοτελώς ή σε συνεργασία με τις αντίστοιχες περιφερειακές υπηρεσίες ειδικά προγράμματα για την προστασία και προαγωγή της Δημόσιας Υγείας στην περιοχή αρμοδιότητας του Δήμου, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

3) Ρυθμίζει διάφορα διοικητικά ζητήματα που σχετίζονται με τη δημόσια υγεία στην περιοχή του Δήμου. Στο πλαίσιο αυτό και σύμφωνα με τις δικαιοδοσίες που δίδονται στο Δήμο με τις ισχύουσες διατάξεις:

(α) Εισηγείται τον ορισμό ιατρών προς εξέταση επαγγελματιών και εργαζομένων σε καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος για τη χορήγηση σε αυτούς βιβλιαρίων υγείας.

(β) Εισηγείται την επιβολή κυρώσεων σε ιατρούς, οι οποίοι πωλούν φάρμακα χωρίς άδεια, καθώς και σε βάρος ιατρών και φαρμακοποιών για κατοχή ή πώληση δειγμάτων φαρμάκων.

(γ) Εισηγείται τον ορισμό ελεγκτή γιατρού ΟΓΑ για τα ν.π.δ.δ. της περιοχής του Δήμου.

Αρμοδιότητες Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Πολιτισμού

Αρμοδιότητες σε θέματα παιδείας και δια βίου μάθησης

1) Μεριμνά για την εξασφάλιση των κατάλληλων υλικοτεχνικών υποδομών για την προσχολική εκπαίδευση και για τα σχολεία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Στο πλαίσιο αυτό και σύμφωνα με τις δικαιοδοσίες που δίδονται στο Δήμο με τις ισχύουσες διατάξεις:

(α) Μεριμνά για την συντήρηση, τη βελτίωση, τη καθαριότητα και την φύλαξη των υλικοτεχνικών υποδομών του εθνικού συστήματος της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, με επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων των Σχολικών Επιτροπών και παρέχει κάθε αναγκαία διοικητική υποστήριξη στις Σχολικές Επιτροπές για τη λειτουργία τους και για την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους (Άρθρο 243 του ΔΚΚ).

(β) Μεριμνά για τη συγκρότηση επιτροπής καταλληλότητας, επιλογής και εκτίμησης της αξίας οικοπέδου για την ανέγερση διδακτηρίου, καθώς και επιλογής οικοπέδου μετά κτιρίου κατάλληλου να χαρακτηριστεί ως διδακτήριο.

(γ) Συνεργάζεται με την τεχνική υπηρεσία, για την απαλλοτρίωση οικοπέδων για τις ανάγκες της σχολικής στέγης, καθώς και την ανέγερση σχολικών κτιρίων.

(δ) Μεριμνά για τη μίσθωση ακινήτων για τη στέγαση δημόσιων σχολικών μονάδων, τη στέγαση και συστέγαση αυτών και σε περίπτωση συστέγασης καθορίζει την αποκλειστική χρήση ορισμένων χώρων του διδακτηρίου, από κάθε σχολική μονάδα, καθώς και την κοινή χρήση των υπολοίπων χώρων και τις ώρες λειτουργίας της κάθε συστεγαζόμενης σχολικής μονάδας (Συνεργασία με την Οικονομική υπηρεσία για τη μίσθωση ακινήτων).

(ε) Συνεργάζεται με την Δημοτική Επιτροπή Παιδείας, την ενημερώνει για θέματα της αρμοδιότητάς της και της παρέχει κάθε αναγκαία διοικητική υποστήριξη για τη λειτουργία της.

2) Σχεδιάζει και μεριμνά για την εφαρμογή πολιτικών, προγραμμάτων και δράσεων για την υποστήριξη των μαθητών της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, αλλά και για τη γενική παιδεία των κατοίκων.

Περιλαμβάνονται αρμοδιότητες όπως :

(α) Η ίδρυση και λειτουργία βιβλιοθηκών

(β) Η ίδρυση και λειτουργία κέντρων δημιουργικής απασχόλησης παιδιών

(γ) Η ίδρυση και λειτουργία πάρκων κυκλοφοριακής αγωγής

- 3) Μεριμνά για το σχεδιασμό και την εκτέλεση προγραμμάτων δια βίου μάθησης στο πλαίσιο του αντίστοιχου εθνικού και περιφερειακού προγραμματισμού, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Στο πλαίσιο αυτό και σύμφωνα με τις δικαιοδοσίες που δίδονται στο Δήμο με τις ισχύουσες διατάξεις:

(α) Καταρτίζει, στο πλαίσιο του τοπικού αναπτυξιακού προγράμματός του, το τοπικό πρόγραμμα δια βίου μάθησης, με βάση το Εθνικό Πρόγραμμα Δια Βίου Μάθησης και το αντίστοιχο περιφερειακό πρόγραμμα δια βίου μάθησης (νόμος 3879 / 2010, άρθρο 8). Το τοπικό πρόγραμμα δια βίου μάθησης περιλαμβάνει, ιδίως, επενδύσεις, προγράμματα ή επί μέρους δράσεις γενικής εκπαίδευσης ενηλίκων και γενικότερα δράσεις εφαρμογής της δημόσιας πολιτικής δια βίου μάθησης σε τοπικό επίπεδο.

(β) Μεριμνά για την εφαρμογή του τοπικού προγράμματος δια βίου μάθησης και διαχειρίζεται την εφαρμογή των πολιτικών και των κανόνων που αφορούν τη γενική εκπαίδευση ενηλίκων στην περιφέρεια του Δήμου.

(γ) Εισηγείται την ίδρυση και μεριμνά για τη λειτουργία Κέντρων Δια Βίου Μάθησης (Κ.Δ.Β.Μ.) που εφαρμόζουν το τοπικό πρόγραμμα δια βίου μάθησης και τα οποία οργανώνονται είτε στο πλαίσιο του Τμήματος, είτε στο πλαίσιο νομικού προσώπου του Δήμου.

(δ) Μεριμνά για τη λειτουργία και διαχείριση τοπικών δομών και την εφαρμογή προγραμμάτων της Γενικής Γραμματείας Δια Βίου Μάθησης στο πλαίσιο προγραμματικών συμβάσεων που συνάπτει ο Δήμος με τη Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης.

(ε) Μεριμνά για την εφαρμογή προγραμμάτων των Κέντρων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (Κ.Π.Ε.) του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, στο πλαίσιο προγραμματικών συμβάσεων που συνάπτει ο Δήμος με το Υπουργείο.

(στ) Ασκεί τις αρμοδιότητες λαϊκής επιμόρφωσης ή γενικής εκπαίδευσης ενηλίκων που μεταφέρονται από τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση μαζί με την αντίστοιχη επιχειρησιακή

μονάδα ή αποκεντρωμένη δομή υπηρεσιακής μονάδας, κατά τις διατάξεις του άρθρου 23 του Ν. 3879 / 2010.

- 4) Μελετά και εισηγείται για τη ρύθμιση ζητημάτων εύρυθμης λειτουργίας της προσχολικής εκπαίδευσης και των σχολείων της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Στο πλαίσιο αυτό και σύμφωνα με τις δικαιοδοσίες που δίδονται στο Δήμο με τις ισχύουσες διατάξεις:
- (α) Εισηγείται τη διάθεση διδακτηρίου για άλλες χρήσεις κοινής ωφέλειας ή για την πραγματοποίηση εκδηλώσεων κοινού ενδιαφέροντος, σε συνεργασία με τη Σχολική Επιτροπή.
 - (β) Μεριμνά για τη μεταφορά μαθητών από τον τόπο διαμονής στο σχολείο φοίτησης, περιλαμβανομένης της μεταφοράς των μαθητών σχολείων ειδικής αγωγής, καθώς και της μεταφοράς και σίτισης μαθητών μουσικών γυμνασίων και λυκείων (Συνεργασία με την Οικονομική υπηρεσία).
 - (γ) Εποπτεύει και ελέγχει τους συλλόγους γονέων και κηδεμόνων.
 - (δ) Εγκρίνει την εγκατάσταση, μεταφορά ή επισκευή τηλεφωνικών συνδέσεων (κυρίων, δευτερευουσών, πρόσθετων και παράλληλων) στα σχολεία.
 - (ε) Οργανώνει συναυλίες ή άλλες πολιτιστικές εκδηλώσεις για τους μαθητές, κατόπιν έγκρισης της Σχολικής Επιτροπής.
 - (στ) Μεριμνά για το διορισμό και την αντικατάσταση διοικητών των ιδρυμάτων, που χορηγούν υποτροφίες, εφόσον έχουν τοπική σημασία.
 - (ζ) Εγκρίνει οποιαδήποτε μίσθωση ιδιωτικού αυτοκινήτου δημόσιας χρήσης για μεταφορά προσώπων και υλικών προς κάλυψη σχολικών αναγκών.
 - (η) Εισηγείται τον καθορισμό κοινωφελούς χρήσης των σχολείων σε περίπτωση παύσης της λειτουργίας τους.
 - (θ) Εισηγείται την κατανομή πιστώσεων στις Σχολικές Επιτροπές για την επισκευή και συντήρηση των σχολικών κτιρίων.

(ι) Εισηγείται την επιβολή κυρώσεων, κατά τις ισχύουσες διατάξεις, στους γονείς και κηδεμόνες που δεν εγγράφουν τα παιδιά τους στο σχολείο και αμελούν για την τακτική φοίτησή τους.

(ια) Εισηγείται τη διακοπή μαθημάτων, λόγω έκτακτων συνθηκών ή επιδημικής νόσου, εντός των διοικητικών ορίων του οικείου δήμου.

Αρμοδιότητες σε θέματα Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νέας Γενιάς

5) Σχεδιάζει, εισηγείται και μεριμνά για την εφαρμογή πολιτικών, προγραμμάτων και δράσεων στον τομέα του πολιτισμού για την προστασία του τοπικού πολιτισμού, την προβολή των πολιτιστικών αγαθών και των πολιτιστικών έργων που παράγονται σε τοπικό επίπεδο. Περιλαμβάνονται πολιτικές, προγράμματα και δράσεις όπως :

(α) Δημιουργία πολιτιστικών και πνευματικών κέντρων, μουσείων, πινακοθηκών, κινηματογράφων και θεάτρων, φιλαρμονικών και σχολών διδασκαλίας μουσικής, σχολών χορού, ζωγραφικής, γλυπτικής κλπ.

(β) Διοργάνωση και εφαρμογή πολιτιστικών προγραμμάτων (θεατρικές παραστάσεις, συναυλίες και άλλες πολιτιστικές εκδηλώσεις).

(γ) Προστασία μουσείων, μνημείων, σπηλαίων καθώς και αρχαιολογικών και ιστορικών χώρων της περιοχής.

(δ) Επισκευή, συντήρηση και αξιοποίηση παραδοσιακών και ιστορικών σχολικών κτιρίων και κτιρίων που παραχωρούνται στο Δήμο από τρίτους.

(ε) Προώθηση πολιτιστικών ανταλλαγών σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.

(στ) Προώθηση της ανάπτυξης του πολιτιστικού τουρισμού.

6) Μελετά και εισηγείται για τη ρύθμιση τοπικών πολιτιστικών θεμάτων. Στο πλαίσιο αυτό και σύμφωνα με τις δικαιοδοσίες που δίδονται στο Δήμο με τις ισχύουσες διατάξεις:

(α) Εισηγείται για τη συμμετοχή εκπροσώπου του Δήμου στην οργανωτική επιτροπή φεστιβάλ τοπικής εμβέλειας.

(β) Εισηγείται για την επιχορήγηση ΝΠΙΔ τα οποία αναπτύσσουν πολιτιστικού χαρακτήρα δραστηριότητες στη χωρική αρμοδιότητα του Δήμου.

(γ) Εισηγείται για τη χορήγηση αδειών ίδρυσης και λειτουργίας ιδιωτικών μουσικών ιδρυμάτων (Ωδείων, μουσικών σχολών, χορωδιών, συμφωνικών ορχηστρών και συγκροτημάτων μουσικής δωματίου).

7) Σχεδιάζει, εισηγείται και μεριμνά για την εφαρμογή πολιτικών, προγραμμάτων και δράσεων για την προώθηση του τοπικού αθλητισμού και την παροχή δυνατοτήτων άθλησης στους κατοίκους. Περιλαμβάνονται πολιτικές, προγράμματα και δράσεις όπως :

(α) Κατασκευή, συντήρηση και διαχείριση αθλητικών εγκαταστάσεων (δημοτικά γυμναστήρια, αθλητικά κέντρα και δημοτικοί χώροι άθλησης).

(β) Προώθηση και εφαρμογή προγραμμάτων ενίσχυσης του μαζικού αθλητισμού και διοργάνωση αθλητικών εκδηλώσεων.

(γ) Άσκηση εποπτείας επί των Εθνικών Αθλητικών Κέντρων, που καθορίζονται με διυπουργική απόφαση.

8) Τηρεί το μητρώο νέων και συνεργάζεται με το Δημοτικό Συμβούλιο Νέων για την ανάληψη πρωτοβουλιών και δραστηριοτήτων για την πλήρη και ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας των νέων.

9) Μεριμνά για την οργάνωση και εφαρμογή προγραμμάτων που απευθύνονται στους νέους και συμμετέχει στους σχεδιασμούς και τα προγράμματα της Γενικής Γραμματείας Νέας Γενιάς.

10) Παρακολουθεί τη λειτουργία και δράση δημοτικών δομών και νομικών προσώπων που εφαρμόζουν προγράμματα και δράσεις στους τομείς του πολιτισμού του αθλητισμού και της Νέας Γενιάς.

11) Υλοποιεί δράσεις και προγράμματα στους τομείς του Πολιτισμού, του Αθλητισμού και της Νέας Γενιάς, συμπληρωματικά με τις δράσεις και τα προγράμματα που υλοποιούνται από τα Νομικά Πρόσωπα του Δήμου.

4.3.2 Δομές και Προγράμματα για την παιδική ηλικία

4.3.2.1 Βρεφικοί / Παιδικοί Σταθμοί – ΚΛΑΠ

-**Ένας (1) βρεφικός σταθμός**, με σκοπό αφενός την φύλαξη βρεφών ηλικίας από 2,5 μηνών έως 2,5 ετών και αφετέρου την εξυπηρέτηση των εργαζόμενων ζευγαριών, εξασφαλίζοντάς τους ελεύθερο χρόνο για την κάλυψη των επαγγελματικών τους αναγκών. Οι υπηρεσίες που παρέχουν είναι :

- Φύλαξη των βρεφών για ορισμένες ώρες την ημέρα,
- Απασχόληση, διαπαιδαγώγηση και ψυχαγωγία των βρεφών,
- Παρασκευή και χορήγηση γάλακτος στα βρέφη κατά τη διάρκεια παραμονής τους στο σταθμό,
- Τακτική ιατρική παρακολούθηση και φροντίδα για την ατομική καθαριότητα του κάθε βρέφους.

-**Τέσσερις (4) παιδικοί σταθμοί**, με σκοπό την καθημερινή φύλαξη, φροντίδα, ημερήσια διατροφή, διαπαιδαγώγηση και ψυχαγωγία των νηπίων, την πολύπλευρη νοητική, συναισθηματική, κοινωνική, ψυχοσωματική ανάπτυξη των παιδιών, την προπαρασκευή τους για την φυσική μετάβαση τους από την οικογενειακή ζωή στο σχολικό περιβάλλον.

-**Τέσσερα (4) ΚΛΑΠ** με σκοπό τη δημιουργική απασχόληση των παιδιών για ορισμένο χρονικό διάστημα της ημέρας, εκτός σχολικού ωραρίου, τη σωστή αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου με ατομική ή οργανωμένη δραστηριότητα ή μέσα από οργανωμένες ομάδες εργαστηρίων καθώς και την εξυπηρέτηση των γονιών.

Ο τρόπος λειτουργίας των ανωτέρω δομών καθορίζεται για μεν τους βρεφικούς και παιδικούς σταθμούς από την *Απόφαση Υπ. Υγείας Π2β/οικ. 2808/15.07.1997 (ΦΕΚ 645/31.07.1997 τεύχος Β')*

Προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας Μονάδων Φροντίδας, Προσχολικής Αγωγής και
Σελίδα **65** από **87**

Διαπαιδαγώγησης (Βρεφικών-Παιδικών-Βρεφονηπιακών Σταθμών, Μονάδων Φύλαξης βρεφών και νηπίων) από φορείς Ιδιωτικού Δικαίου, κερδοσκοπικού και μη χαρακτήρα.” ενώ για τα ΚΔΑΠ από την απόφαση υπουργού υγείας και πρόνοιας Π1β/Γ.Π.οικ.14951/01 (ΦΕΚ 1397/01 τεύχος Β’) *Προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας Κέντρων Δημιουργικής Απασχόλησης (ΚΔΑΠ) από και φορείς ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού και κερδοσκοπικού χαρακτήρα*”.

Βρεφικός Σταθμός και τα ΚΔΑΠ ως δομές, εντάσσονται στα πλαίσια λειτουργίας **της Δημοτικής κοινωφελούς επιχείρησης του Δήμου Δοξάτου (ΔΗΚΕΔΗΔ)** η οποία συστάθηκε με το υπ’ αριθμ. ΦΕΚ 994,τΒ/26/05/2011 , ενώ οι παιδικοί σταθμοί, στα πλαίσια λειτουργίας του **Ν.Π.Δ.Δ. του δήμου Δοξάτου**, το οποίο συστάθηκε ομοίως με το ανωτέρω ΦΕΚ.

Η ΔΗΚΕΔΗΔ, αν και όταν συστάθηκε το 2011 απασχολούσε 4 άτομα διοικητικό προσωπικό, σήμερα λειτουργεί μόνο με διοικητικό προσωπικό ένα (1) άτομο, το οποίο υποστηρίζει το πρόγραμμα «βοήθεια στο σπίτι», τον βρεφικό σταθμό, την διοργάνωση των πολιτιστικών και αθλητικών εκδηλώσεων του δήμου, την λειτουργία του κοινωνικού παντοπωλείου.

Το Ν.Π.Δ.Δ. λειτουργεί με διοικητικό προσωπικό τρία (3) άτομα και υποστηρίζει τα τέσσερα ΚΑΠΗ του δήμου, τα έξι (6) δημοτικά γήπεδα και τις δύο Φιλαρμονικές.

Στον παρακάτω πίνακα 4, εμφανίζονται συνοπτικά τα βασικά στοιχεία λειτουργίας των δομών παιδικής προστασίας

ΔΟΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ	ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	ΚΟΣΤΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ		ΕΣΟΔΑ	
			ΜΙΣΘΟΔΟΣΙΑΣ	ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΞΟΔΑ	ΕΣΠΑ(ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΗ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ & ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΖΩΗΣ)	ΙΔΙΑ ΕΣΟΔΑ / ΤΡΟΦΕΙΑ
ΠΣ Δοξάτου	35	1Βρεφον. ΤΕ 1 Βοηθ. Βρεφον. 1 καθαρίστρια 1 βοηθός μάγειρα 1 βοηθός βρεφον. (μαθητευόμενος ΟΑΕΔ)	63.000,00	17.000,00	108.500,00	1.200,00
ΠΣ Αγίου Αθανάσιου	25	1 Βρεφον. ΤΕ 1 Βοηθ. Βρεφον. 1 καθαρίστρια 1 βοηθός μάγειρα 2 βοηθοί βρεφον. (μαθητευόμενοι ΙΕΚ)	65.000,00	18.000,00	77.500,00	1.600,00
ΠΣ Κυργίων	15	1 Βρεφον. ΤΕ 1 καθαρίστρια 1 βοηθός μάγειρα 1 βοηθός βρεφον. (μαθητευόμενος ΟΑΕΔ)	52.000,00	13.000,00	46.500,00	800,00
ΠΣ Καλαμπακίου	50	2 Βρεφον. ΤΕ 2 Βοηθ. Βρεφον. 1 καθαρίστρια 2 βοηθοί μάγειρες 2 βοηθοί βρεφον. (μαθητευόμενοι ΟΑΕΔ)	125.000,00	18.000,00	155.000,00	2.100,00
ΚΔΑΠ Δοξάτου	2	3 ΠΕ παιδαγωγών 1 ΠΕ Πληροφορικής	16.000,00	4.000,00	16.000,00	0,00
ΚΔΑΠ Αγ. Αθανάσιου	4					
ΚΔΑΠ Κυργίων	12					
ΚΔΑΠ Καλαμπακίου	6					
Βρεφικός Αγίου Αθανάσιου	19	2 Βρεφοκόμοι 1 Βοηθός βρεφοκόμος 1 βοηθός βρεφον. (μαθητευόμενος ΟΑΕΔ)	48.000,00	17.000,00	41.000,00	800,00

4.3.3 Δομές και Προγράμματα για την Τρίτη Ηλικία

4.3.3.1. Κέντρα Ημερησίας Φροντίδας Ηλικιωμένων

Στο Δήμο Δοξάτο λειτουργούν τέσσερα (4) Κέντρα Ανοικτής Προστασίας Ηλικιωμένων (Κ.Α.Π.Η.) και ανήκουν διοικητικά στο Ν.Π.Δ.Δ. Δήμου Δοξάτου. Σε καθένα από αυτά εργάζεται ένας νοσηλευτής.

Στον παρακάτω πίνακα καταγράφεται ο αριθμός των ωφελούμενων ανά Κ.Α.Π.Η.

Κ.Α.Π.Η.	ΑΡΙΘΜΟΣ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ
Δημοτικής Κοινότητας Αγίου Αθανασίου	350
Δημοτικής Κοινότητας Δοξάτου	250
Δημοτικής Κοινότητας Καλαμπακίου	350
Τοπικής Κοινότητας Κυργίων	150

Ο τρόπος λειτουργίας τους καθορίζεται από συγκεκριμένο Κανονισμό Λειτουργίας και Διαχείρισης.

Σκοπός των Κέντρων Ανοικτής Προστασίας Ηλικιωμένων είναι α) η πρόληψη βιολογικών, ψυχολογικών προβλημάτων των ηλικιωμένων, ώστε να παραμείνουν αυτόνομα, ισότιμα, και ενεργά μέλη του κοινωνικού συνόλου, β) η διαφώτιση και η συνεργασία του ευρύτερου κοινού και των ειδικών φορέων σχετικά με τα προβλήματα και τις ανάγκες των ηλικιωμένων και γ) η έρευνα σχετικών θεμάτων με τους ηλικιωμένους.

Στα προστατευόμενα από τα Κ.Α.Π.Η. άτομα παρέχονται:

1. Κοινωνική εργασία στους ιδίους και στο άμεσο περιβάλλον τους
2. Φυσιοθεραπεία
3. Εργοθεραπεία
4. Βοήθεια στο σπίτι για τα άτομα που ζουν μόνα τους ή γι αυτά που έχουν ιδιαίτερες ανάγκες εξυπηρητέσεως μέσα και έξω από το σπίτι (π.χ. ελαφρύ μαγείρεμα, μικρο - θελήματα, και διάφορες μικρο - εξυπηρητήσεις).

5. Φροντίδα και οδηγίες για ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη
6. Οργανωμένη ψυχαγωγία (εκδρομές με πούλμαν) και επιμόρφωση (διαλέξεις, μελέτη θεμάτων, εργασία με ομάδες κ.λπ.)
7. Εντευκτήριο στο οποίο λειτουργεί καντίνα, που προσφέρει ρόφημα, αναψυκτικά κ.λπ. βρίσκοντας συντροφιά και απασχόληση.

4.3.3.2 Πρόγραμμα «ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ»

Στα όρια του Δήμου, λειτουργούν από το 2003, δύο δομές του Προγράμματος «Βοήθεια στο Σπίτι». Σήμερα αυτές οι δομές λειτουργούν υπό την αιγίδα της Δημοτικής Κοινοφελούς Επιχείρησης Δήμου Δοξάτου. Στην δομή της Δημοτικής Ενότητας Δοξάτου απασχολούνται μία κοινωνική λειτουργός, δύο νοσηλεύτριες και δύο οικογενειακοί βοηθοί. Στη δομή της Δημοτικής Ενότητας Καλαμπακίου απασχολούνται μία κοινωνική λειτουργός, μία νοσηλεύτρια, δύο οικιακοί βοηθοί και μία καθαρίστρια. Σύνολο προσωπικού δέκα εργαζόμενοι, η πρόσληψη των οποίων έγινε μέσω διαδικασιών Α.Σ.Ε.Π.. Επίσης θα πρέπει να επισημανθεί ότι κατά το αρχικό στάδιο της λειτουργίας των δύο δομών, στους απασχολούμενους συμπεριλαμβανόταν και ένας γιατρός στη κάθε δομή.

Η κάθε δομή διαθέτει επίσης ένα πολυμορφικό όχημα για την κάλυψη των αναγκών μετακίνησής τους.

Σήμερα και οι δύο δομές προσφέρουν τις υπηρεσίες τους σε διακόσιους πενήντα (250) περίπου εξυπηρετούμενους. Είκοσι πέντε (25) περιστατικά αφορούν σε ΑΜΕΑ και τα υπόλοιπα σε ηλικιωμένους, εκ των οποίων το 70% είναι γυναίκες.

Υπεύθυνος της κάθε δομής είναι η Κοινωνική Λειτουργός. Τα τηρούμενα προσωπικά στοιχεία των εξυπηρετούμενων φυλάσσονται σε ασφαλισμένο μέρος, με ευθύνη της, είναι απόρρητα και αποκλειστική πρόσβαση σε αυτά έχουν μόνο τα στελέχη του προγράμματος που δεσμεύονται για την τήρηση του απορρήτου (μέσω των αδειών τους άσκησης επαγγέλματος και οι Εισαγγελικές Αρχές).

Το πρόγραμμα γενικά στο στάδιο της προετοιμασίας και εκτέλεσης περιλαμβάνει: Εκπαίδευση προσωπικού, προσαρμογή του σχεδίου στις τοπικές ιδιαιτερότητες του προγράμματος κατά φάση ανάπτυξης, καθορισμός χρονοδιαγράμματος επιλογή εργαλείων και τεχνικών, προμήθεια αναγκαίου υλικού και εξοπλισμού, επιλογή τρόπου εσωτερικής αξιολόγησης και στατιστική

επεξεργασία για τις ανάγκες παρακολούθησης εξωτερικής αξιολόγησης και υποβολή ενδιάμεσων και τελικών εκθέσεων εκτέλεσης του προγράμματος.

Οι κύριες φάσεις του προγράμματος συμπεριλαμβάνουν γενικά:

1. Κοινωνική χαρτογράφηση της περιοχής ευθύνης ή της ευρύτερης κοινότητας.

2. Διερεύνηση, καταγραφή - συστηματική επεξεργασία των αναγκών των ηλικιωμένων που εξυπηρετούνται από το πρόγραμμα πηγές αποτέλεσαν, οι επιστημονικές μελέτες, οι ανάγκες που έχουν εντοπίσει τα ΚΑΠΗ, οι συλλογικές οργανώσεις των ΑΜΕΑ, τα αιτήματα που υποβλήθηκαν από τους πολίτες, οι παραπομπές άλλων τοπικών φορέων, οι καταγραφές των στελεχών της δράσης κ.α.

3. Συνεργασία και συντονισμός με το Εθνικό Κέντρο Άμεσης Κοινωνικής Βοήθειας (Ε.Κ.Α.Κ.Β.) με τοπικούς φορείς ή δίκτυα με προτεραιότητα τις υγειονομικές και προνοιακές υπηρεσίες του Δημοσίου Τομέα των ιδιωτικών φορέων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα εθελοντικών οργανώσεων καθώς και των προγραμμάτων πρόνοιας της εκκλησίας.

4. Ενημέρωση ευαισθητοποίηση και προετοιμασία της κοινότητας για τις ιδιαιτερότητες και τις ανάγκες των ηλικιωμένων και των ΑΜΕΑ, καθώς και για το περιεχόμενο του προγράμματος.

Ειδικά:

Η Κοινωνική Λειτουργός πέραν του συντονιστικού της ρόλου έχει ως αρμοδιότητες:

- Την καταγραφή αναγκών φροντίδας ηλικιωμένων και ΑΜΕΑ στο σπίτι.
- Την καταγραφή και αξιοποίηση των δυνατοτήτων της τοπικής κοινωνίας του Δήμου που θα μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την φροντίδα των ηλικιωμένων και ΑΜΕΑ στο σπίτι,.
- Την καταγραφή και αξιοποίηση των δυνατοτήτων που προκύπτουν από ατομική εθελοντική προσφορά των δημοτών (οργάνωση εθελοντισμού) και τα λοιπά δίκτυα κοινωνικής φροντίδας.
- Την οργάνωση συστήματος συσχετισμού των αναγκών των επωφελούμενων και των δυνατοτήτων του προγράμματος με σκοπό τη βέλτιστη παροχή υπηρεσιών φροντίδας στο σπίτι.

- Την καταγραφή δυνατοτήτων και εμπειριών ηλικιωμένων της τοπικής κοινωνίας και οργάνωση συστήματος αξιοποίησης τους προς όφελος της κοινότητας και ιδιαίτερα των παιδιών και των εφήβων.
- Την παροχή πληροφοριών για τα δικαιώματα και ενημέρωση των εξυπηρετούμενων (για ασφαλιστικά θέματα, συνταξιοδοτικά, προνοιακά και άλλα).

Τα καθήκοντα της νοσηλεύτριας είναι τα εξής:

- Να παρέχει βασικές νοσηλείες σε όποια από τα εξυπηρετούντα άτομα κρίνεται απαραίτητο σε συνεργασία με τους ιατρούς του Δήμου
- Να κάνει μέτρηση αρτηριακής πίεσης και σακχάρου σε ασθενείς που παρουσιάζουν σάκχαρο (με τη βοήθεια ειδικών ιατρικών συσκευών), να προβαίνει σε εκτέλεση ενέσεων ή εμβολίων και παροχή φαρμακευτικής αγωγής σε άτομα με ασθένειες ή χρόνιες παθήσεις βάση ιατρικών συνταγών των γιατρών που τους παρακολουθούν.
- Να παρέχει απλές ιατρικές πρακτικές.
- Να επιβλέπει την διατροφή των εξυπηρετούμενων ατόμων σε περιπτώσεις που απαιτείται ειδικό διαιτολόγο σύμφωνα με τις οδηγίες των γιατρών.
- Να περιποιείται τραύματα, κατακλίσεις κ.τ.λ.
- Να παρέχει οδηγίες στο οικογενειακό περιβάλλον των ατόμων για τη βελτίωση της υγείας τους.
- Να βοηθά την οικιακή βοηθό σε ζητήματα ατομικής υγιεινής όπου απαιτείται.

Τα καθήκοντα της οικογενειακής βοηθού είναι τα εξής:

- Να προσφέρει υπηρεσίες μέσα στο σπίτι όπως καθαριότητα κατοικίας, σκούπισμα, σφουγγάρισμα, πλύσιμο ρούχων και πιάτων, ελαφρύ μαγείρεμα, παράθεση γεύματος, προμήθεια τροφίμων, πληρωμή λογαριασμών κ.τ.λ.
- Να βοηθά τη νοσηλεύτρια σε ζητήματα ατομικής υγιεινής όπου απαιτείται.

- Να φροντίζει γενικά για την κάλυψη των πρακτικών αναγκών διαβίωσης των επωφελομένων.
- Συντροφιά και συζήτηση με τον ωφελούμενο.

Προϋπολογισμός Προγράμματος

Για έτος 2016, η Δημοτική Κοινοφελής Επιχείρηση Δήμου Δοξάτου, θα λάβει (την Γ' και την Δ' δόση δεν τις έχει λάβει ακόμη) συνολικά 194.237,06. Το κόστος μισθοδοσίας ανέρχεται στο ποσό των 180.000,00€ και λειτουργικό κόστος (καύσιμα, θέρμανση, συντήρηση οχημάτων, φαρμακευτικό υλικό, γραφική ύλη, λοιπά αναλώσιμα) ανέρχεται περίπου στο ποσό των 7.000,00€ετησίως.

Και οι δύο δομές στεγάζονται σε ιδιόκτητα ακίνητα του Δήμου Δοξάτου, η μεν δομή της Δημοτικής Ενότητας Καλαμπακίου στο Δημοτικό Κατάστημα που βρίσκεται στο Καλαμπάκι, η δε δομή της Δημοτικής Ενότητας Δοξάτου στο Δημοτικό Κατάστημα Κυργίων.

Στο ανωτέρω κόστος δεν συμπεριλαμβάνεται δαπάνη για την διοικητική υποστήριξη του Προγράμματος, την οποία καλύπτουν εξ' ολοκλήρου υπάλληλοι του Δήμου Δοξάτου.

4.4 Δράσεις Στήριξης Ευπαθών Ομάδων

Το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Δοξάτου, με την αριθμ. 55/2017 Πράξη του ενέκρινε την απαλλαγή και τη μείωση Δημοτικών Τελών για άπορους, πολύτεκνους και άτομα με αναπηρία ως κάτωθι:

1) Μείωση 50% σε:

A) Πολύτεκνες οικογένειες με ετήσιο οικογενειακό εισόδημα ως 16.000,00€

B) Τρίτεκνες οικογένειες με ετήσιο οικογενειακό εισόδημα ως 12.000€

Γ) Μονογονεϊκές Οικογένειες με ετήσιο οικογενειακό εισόδημα ως 12.000€

Δ) Οικογένειες με ΑΜΕΑ με ποσοστό αναπηρίας 67% ως 80% & με οικογενειακό εισόδημα έως 12.000,00€ χωρίς να προσμετρείται στο εισόδημα, το επίδομα που μπορεί να παίρνει

Ε) Οικονομικά αδύνατους, των οποίων το ετήσιο οικογενειακό εισόδημα δεν ξεπερνά τις 6.000,00 και ατομικό τις 4.000,00€.

2) Απαλλαγή 100%

A) Άτομα με ειδικές ανάγκες (ΑΜΕΑ) γονέας ή τέκνο με ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω και οικογενειακό εισόδημα έως 16.000,00€ χωρίς να προσμετρείται στο εισόδημα, το επίδομα που μπορεί να παίρνει.

B) Οικογένειες που δύο μέλη της είναι ΑΜΕΑ με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 67% και οικογενειακό εισόδημα έως 16.000,00€ χωρίς να προσμετρείται στο εισόδημα, το επίδομα που μπορεί να παίρνει.

Γ) Μονογονεϊκές οικογένειες με ετήσιο εισόδημα έως 6.000€

Δ) Πολύτεκνες οικογένειες με ετήσιο εισόδημα έως 6.000€

Ε) Οικονομικά αδύνατες Οικογένειες που το οικογενειακό εισόδημά τους δεν ξεπερνά ετησίως τις 4.000€ και το ατομικό τις 2.500€

Η Διαδικασία που θα ακολουθηθεί θα έχει ως κάτωθι:

Δημοσίευση και ανακοίνωση πρόσκλησης για την εκδήλωση ενδιαφέροντος για την ένταξη των κατοίκων στο μέτρο.

Κατάθεση Δικαιολογητικών (κατά το πρώτο τετράμηνο κάθε έτους και θα αφορούν το τρέχον έτος)

Διενέργεια αξιολόγησης των δικαιολογητικών για την ένταξη σε κατηγορίες από επιτροπή στην οποία θα μετέχουν ένας (τουλάχιστον Δημοτικός σύμβουλος ο/η Δ/ντης Οικονομικής Υπηρεσίας του Δήμου και ο εκάστοτε αρμόδιος υπάλληλος του τμήματος εσόδων του Δήμου.

Ανακοίνωση της αξιολόγησης στους πίνακες ανακοινώσεων του κάθε δημοτικού διαμερίσματος.

Περίοδος ενστάσεων από τους ενδιαφερόμενους, που όμως δεν πρέπει να ξεπερνά τον 1 μήνα από την ανακοίνωση.

Εξέταση των ενστάσεων από την Επιτροπή επίλυσης φορολογικών διαφορών στο Δημοτικό Συμβούλιο για την κύρωση του πίνακα με τους κατοίκους που εντάσσονται στο μέτρο.

Έγκριση της απόφασης από το Δ.Σ.

Εκτέλεση απόφασης από την Οικονομική Υπηρεσία

ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΑ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ (για όλες τις κατηγορίες):

- 1.Εντυπη υπογεγραμμένη αίτηση (κατά το πρώτο τετράμηνο κάθε έτους και θα αφορούν το τρέχον έτος.
- 2.Υπεύθυνη δήλωση για το αληθές των δικαιολογητικών και ότι αν κάποιο δικαιολογητικό βρεθεί άκυρο θα επιστρέψουν το ποσό που ευεργετήθηκαν στο τριπλάσιο.
- 3.Βεβαίωση μονίμου κατοικίας
- 4.Αντίγραφο Δ.Α.Τ
- 5.Πιστοποιητικό Οικογενειακής Κατάστασης
6. Αντίγραφο λογαριασμού ΔΕΗ
- 7.Μισθωτήριο Συμβόλαιο ενοικιαζόμενης κατοικίας

8.Ε1 και εκκαθαριστικό προηγούμενου έτους

Επιπλέον:

ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΤΩΝ ΑΝΑΠΗΡΩΝ:

Απόφαση ΚΕΠΑ

ΓΙΑ ΤΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΤΩΝ ΑΠΟΡΩΝ

1.Έντυπο Ε9

2.Υπεύθυνη Δήλωση για την μη υποβολή φορολογικής δήλωσης λόγω μη ύπαρξης εισοδήματος

3.Απόφαση υπαγωγής στην δωρεάν φαρμακευτική περίθαλψη ή απόκομμα καταβολής επιδόματος πρόνοιας .

4.5 Δράσεις για άτομα που πλήττονται από τη φτώχεια

Παρότι το Αυτοτελές Γραφείο Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Πολιτισμού είναι στελεχωμένο μόνο με μία Κοινωνική Λειτουργό, υλοποιεί συγκεκριμένες δράσεις που αφορούν τα άτομα που πλήττονται από τη φτώχεια.

- Εφαρμόζει το πρόγραμμα «επισιτιστικής και βασικής υλικής συνδρομής» από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Απόρων (ΤΕΒΑ). Από το συγκεκριμένο πρόγραμμα ωφελούνται 874 άτομα (416 άνδρες και 458 γυναίκες).
- Υλοποιεί το πρόγραμμα ΚΕΑ (Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης) . Από τα τηρούμενα στοιχεία, ο αριθμός των αιτήσεων ανέρχεται στις 240.
- Εφαρμόζει το πρόγραμμα υπαγωγής των ανασφάλιστων δημοτών στην δωρεάν φαρμακευτική περίθαλψη.
- Υλοποιεί δράσεις σίτισης παιδιών και ευπαθών ομάδων σε συνεργασία με τους παιδικούς σταθμούς του Δήμου.
- Υλοποιεί δράσεις διανομής αποσυρόμενων φρούτων σε συνεργασία με τους αγροτικούς συνεταιρισμούς.

- Εφαρμόζει κατά περίπτωση την οικονομική στήριξη πολιτών, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 202 του Ν. 3463/2006.

4.6 Δράσεις προώθησης Εθελοντισμού

Ο Δήμος υποστηρίζει ήδη φορείς / οντότητες ή και συνεργάζεται μαζί τους, προσφέροντας την αιγίδα του. Σημαντική κρίνεται η δυνατότητα που παρέχεται στους φορείς αυτούς να καταχωρούν στην ιστοσελίδα του Δήμου τις δράσεις τους. Έτσι οι δράσεις αυτές γίνονται ευρύτερα γνωστές στο κοινό, ευαισθητοποιώντας περισσότερες πολίτες. Ουσιαστικά προσφέρεται ένα βήμα σε ομάδες της κοινωνίας των πολιτών και σε μεμονωμένες πρωτοβουλίες, αυθόρμητες, που επιθυμούν να προσφέρουν στο κοινωνικό σύνολο.

Ο Δήμος με αποφάσεις του, έμπρακτα, αποδεικνύει την στήριξή του σε συλλόγους με δράση κοινωφελή. Έχει προχωρήσει στην παραχώρηση χρήσης δημοτικών ακινήτων για την διευκόλυνση της υλοποίησης των με κοινωφελή χαρακτήρα δράσεών τους.

Επίσης από το 2016, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 202 του Ν. 3463/2006, έχει προχωρήσει στην οικονομική στήριξη όλων των συλλόγων που υλοποιούν δράσεις με κοινωφελή και αλληλέγγυο χαρακτήρα

Συμπεράσματα

Στην συγκεκριμένη μελέτη έγινε προσπάθεια καταγραφής και αποτύπωσης των κοινωνικών δομών στο πλαίσιο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης με έρευνα γύρω από την κοινωνική δομή του Δήμου Δοξάτου του Νομού Δράμας. Οι κοινωνικοοικονομικές εξελίξεις της χώρας οδήγησαν στην ανάγκη να αναλάβει μεγαλύτερη δράση η Τοπική Αυτοδιοίκηση στην πρόληψη και αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων και στην κάλυψη των κοινωνικών αναγκών κάθε τοπικής κοινωνίας. Οι τοπικές αρχές καλούνται να παρέμβουν σε κοινωνικά θέματα μέσα από μια οργανωμένη βάση της κοινωνικής υπηρεσίας.

Το βασικό μειονέκτημα της προσπάθειας αυτής είναι ότι παρότι οι ανάγκες και οι ελλείψεις είναι πολλές, δεν έχουν αναπτυχθεί ακόμη κατάλληλες υποδομές από την κεντρική εξουσία, υποστηρικτικές των προσπαθειών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

- Το θεσμικό πλαίσιο είναι περιορισμένο
- Οι Τοπικές Αυτοδιοικήσεις αντιμετωπίζουν οικονομικά προβλήματα
- Υπάρχει έλλειψη βασικού στελεχιακού δυναμικού
- Υπάρχει έλλειψη τεχνογνωσίας όσον αφορά τη διαχείριση κοινωνικών προγραμμάτων

Τα παραπάνω αποτελούν βασικούς λόγους που οι τοπικές αρχές δεν έχουν παρέμβει με οργανωμένες προσπάθειες αλλά λειτουργούν αποσπασματικά κατά περίπτωση.

Ένα γενικό συμπέρασμα που θα μπορούσαμε να παραθέσουμε από όσα παρουσιάστηκαν στην εν λόγω εργασία είναι ότι για να μπορέσει να γίνει αποτελεσματική η Κοινωνική Πολιτική της Τοπικής Αυτοδιοίκησης θα πρέπει να δομηθεί ένα εθνικό στρατηγικό πρόγραμμα για την Κοινωνική Πολιτική. Θα πρέπει να διαχωριστούν οι αρμοδιότητες της κεντρικής διοίκησης με αυτές των τοπικών αρχών και να αξιοποιηθούν κατάλληλα τα πλεονεκτήματα που παρουσιάζει η τοπική αναφορά κατά την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών. Παράλληλα, θα πρέπει να χορηγηθούν από την κεντρική διοίκηση τα απαραίτητα μέσα και οι πόροι, έτσι ώστε να υλοποιηθούν τα προγράμματα και οι δράσεις της τοπικής διοίκησης.

Στα πλαίσια του εθνικού προγράμματος κοινωνικής πολιτικής θα πρέπει οι φορείς κοινωνικής πολιτικής να αναδιοργανωθούν, να αναδιαρθρωθούν και να ιδρυθούν νέοι που θα λειτουργούν και θα εποπτεύονται από την Τοπική Αυτοδιοίκηση και την Περιφέρεια.

Οι τοπικές αρχές έχουν πλέον την αρμοδιότητα για παροχή κοινωνικής φροντίδας, με στόχο την πρόληψη των αναγκών, τον έγκαιρο εντοπισμό των κοινωνικών προβλημάτων και την άμεση και πλήρη αντιμετώπισή τους.

Ο Δήμος Δοξάτου είναι ένας δήμος που καταβάλλει προσπάθεια οργανωμένης παρέμβασης στην τοπική κοινωνία. Παρότι δεν είναι ένας μεγάλος δήμος, ούτε και μικρός βέβαια, «τρέχει» στο πρόγραμμά του κοινωνικές υπηρεσίες που στηρίζουν την τοπική κοινωνία και προσπαθούν να αντιμετωπίσουν τα κοινωνικά φαινόμενα της εποχής.

Η λειτουργία της κοινωνικής υπηρεσίας του Δήμου Δοξάτου συμβάλει σημαντικά στην ουσιαστική αντιμετώπιση των προβλημάτων των ευπαθών ομάδων του δήμου και στη βελτίωση της ποιότητας όλων των δημοτών, γιατί είναι μια προσπάθεια οργανωμένης παρέμβασης όπου προσπαθεί να ανταποκριθεί στις ανάγκες της τοπικής κοινωνίας. Η αρχή του δήμου κατευθύνει τις ενέργειες και τις προτεραιότητες της κοινωνικής υπηρεσίας, όπου με βάση τις νέες τεχνολογίες, το εθνικό πρόγραμμα κοινωνικής μέριμνας και τις εξελίξεις στο χώρο των κοινωνικών επιστημών, σχεδιάζει τα κοινωνικά προγράμματα του δήμου.

Η κοινωνική υπηρεσία του δήμου Δοξάτου συνεργάζεται με πλήθος φορέων ώστε να αναπτύξει σωστότερα και καταλληλότερα στις ανάγκες του δήμου προγράμματα, αναπτύσσοντας έτσι ένα δίκτυο χρήσιμο για την λειτουργία της.

Στα μειονεκτήματα της κοινωνικής στρατηγικής του δήμου είναι η έλλειψη ξεχωριστής γραμμής χρηματοδότησης στον προϋπολογισμό του Δήμου, οι διάσπαρτες υπηρεσίες στα δημοτικά διαμερίσματα, η έλλειψη τεχνογνωσίας σε θέματα κοινωνικών προγραμμάτων, η έλλειψη συνεργασίας μεταξύ των υπηρεσιών του Δήμου και η γενικότερη ελλιπής οργάνωση των κοινωνικών υπηρεσιών κάτω από μια κοινή γραμμή.

Όπως φαίνεται από την παρουσίαση που προηγήθηκε στο κεφάλαιο ανάλυσης του Δήμου Δοξάτου και των κοινωνικών του υπηρεσιών, στόχος είναι η ανάπτυξη προγραμμάτων που θα στηρίξουν οικονομικά και ψυχοκοινωνικά τους δημότες. Τα προγράμματα σχεδιάζονται με βάση τις ανάγκες που έχουν διαπιστωθεί σε τοπικό επίπεδο και γίνεται προσπάθεια πολύπλευρης παρέμβασης με τα λιγιστά μέσα που διαθέτουν.

Συμπερασματικά η Τοπική Αυτοδιοίκηση για να μπορέσει να έχει αποτελεσματικότερη δράση για τη βελτίωση του επιπέδου ζωής των πολιτών θα πρέπει να επιχειρήσει μια πιο οργανωμένη παρέμβαση, αξιοποιώντας τις δεδομένες δυνατότητες και ευκαιρίες, διεκδικώντας τη διαμόρφωση κατάλληλων και επικαιροποιημένων υποδομών που θα την οδηγήσουν στο να πετύχει τους στόχους της.

Προτάσεις

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση του Δήμου Δοξάτου θα πρέπει:

- Για να αντιμετωπίσει την έλλειψη συνεργασίας, να υπάρξει συντονισμός μεταξύ των υπηρεσιών του ίδιου του Δήμου(π.χ. δημοτικών υπηρεσιών και νομικών προσώπων) και ενοποίηση των δομών κάτω από μια κεντρική διεύθυνση
- Να υπάρξει μεγαλύτερη κινητοποίηση και συνεργασία με εθελοντικούς φορείς, έτσι ώστε να έχει στη διάθεσή της περισσότερους φορείς κοινωνικής μέριμνας
- Να παρέχει μεθοδολογίες και εργαλεία προς τα τοπικά δίκτυα αλληλεγγύης (δηλ. τοπικοί φορείς, κοινωνικές συλλογικότητες που ενεργοποιούνται σε τοπικό επίπεδο) για την ενιαία παρακολούθηση και καταγραφή των τοπικών κοινωνικών προβλημάτων
- Να παρέχει επιστημονική υποστήριξη και κατάρτιση για την ανάπτυξη, οργάνωση και διαχείριση των δικτύων αλληλεγγύης ως μηχανισμών εξειδίκευσης και υλοποίησης των ενεργειών και δράσεων αντιμετώπισης των προβλημάτων της κοινωνίας
- Επίσης να παρέχει επιστημονική και τεχνική στήριξη στην υλοποίηση των δράσεων κινητοποίησης και δικτύωσης των δημόσιων και ιδιωτικών τοπικών φορέων και των κοινωνικών συλλογικοτήτων για την ανάπτυξη των τοπικών σχεδίων δράσης.
- Κατά την υλοποίηση των δράσεων, να παρέχει πλήρη επιστημονική κατάρτιση, εκπαίδευση και υποστήριξη.

- Η προώθηση της ενεργούς ένταξης και πρόληψης του κοινωνικού αποκλεισμού των μειονεκτούντων και περιθωριοποιημένων ατόμων , να είναι βασική του επιδίωξη
- Η πληροφόρηση, η δημοσιότητα και η δικτύωση είναι δράσεις που μπορούν να ενημερώσουν και να ενεργοποιήσουν τους δημότες και την κοινή γνώμη
- Η ενεργοποίηση των φορέων της κεντρικής δημόσιας διοίκησης για την προστασία των δικαιωμάτων των ευπαθών ομάδων, θα βοηθήσει στην υλοποίηση δράσεων
- Να γίνει αξιοποίηση της διαθέσιμης και ανεκμετάλλευτης ακίνητης περιουσίας και των υποδομών του δήμου ώστε να διοχετευτούν σε κοινωνικούς φορείς ή να αξιοποιηθούν από ευπαθείς ομάδες (π.χ γεωργικές εκτάσεις που ανήκουν στο δήμο και είναι ακαλλιεργητες, να καλλιεργηθούν από άνεργους δημότες για την εξασφάλιση εισοδήματος)
- Να αναπτύξει μηχανισμούς διερεύνησης και κινητοποίησης ιδιωτικών κεφαλαίων και πόρων (χορηγίες ιδρυμάτων κ.α.) και ανάπτυξη διακρατικών και άλλων προγραμμάτων
- Να προωθηθεί ο καταμερισμός της εργασίας στις κοινωνικές υπηρεσίες και δράσεις έτσι ώστε το ανθρώπινο δυναμικό που στελεχώνει το δήμο να γνωρίζει **το ποιος κάνει τι**
- Τέλος, να γίνει συστηματική καταγραφή και επικαιροποίηση του δικτύου των φορέων (δημόσιων, κοινωνικών και ιδιωτικών) που δραστηριοποιούνται στην Κοινωνική Πολιτική

Δράσεις

Οι Δήμοι στην πλειονότητά τους ακολουθούν «μηχανικά» τα κρατικά προγράμματα κοινωνικής πολιτικής, τα οποία αντιμετωπίζουν μόνο ως ευκαιρίες από τις οποίες αντλούν πόρους, εξασφαλίζουν θέσεις εργασίες «κλείνοντας τα μάτια» στο προσωρινό τους χαρακτήρα, και προβάλλουν το έργο τους με στόχο την ψηφοθηρία

Ο Δήμος Δοξάτου προκειμένου να πάει ένα βήμα πιο μπροστά και να διαφοροποιηθεί από την υπάρχουσα κατάσταση που σήμερα επικρατεί, θα πρέπει άμεσα:

- Ο κοινωνικός σχεδιασμός του να πάψει να στηρίζεται σε «προσωπικές εκτιμήσεις» των αρμοδίων, Δημάρχου, Αντιδημάρχων κ.λπ. και σε συγκυριακά αιτήματα πολιτών και να στηριχθεί στη βάση της συστηματικής και ποσοτικοποιημένης διάγνωσης των πραγματικών αναγκών και προβλημάτων των πολιτών
- Να επιχειρήσει σε τοπικό επίπεδο να αντιμετωπίσει το φαινόμενο των αλληλεπικαλυπτόμενων παρεμβάσεων. Να παίξει το ρόλο του συντονιστή παροχής κοινωνικών υπηρεσιών συνεργαζόμενος με συλλόγους που ασκούν κοινωνική δράση (π.χ. Φιλανθρωπικός Σύλλογος Καλαμπακίου «Άγιος Βασίλειος», Σύλλογος Αγίου Αθανασίου «Στήριξης Οικογένειας Παιδιού» (ΣΤ.Ο.Π.), συλλόγους Γονέων και Κηδεμόνων, συλλόγους Διδασκόντων των σχολικών μονάδων της επικράτειάς του και να τολμήσει να ζητήσει στο κομμάτι αυτό και διοικητική υποστήριξη από μέλη των φορέων αυτών, προκειμένου να καλύψει την ποσοτική ανεπάρκεια των ανθρώπινου δυναμικού που τον χαρακτηρίζει
- Να δημιουργήσει μια επιπλέον Δομή Βρεφικού Σταθμού στη Δημοτική Ενότητα Καλαμπακίου με στόχο τη φιλοξενία τουλάχιστον 25 βρεφών.
- Να παράσχει γεύματα στα φιλοξενούμενα βρέφη και στους δύο σταθμούς σε συνεργασία με τους παιδικούς σταθμούς
- Να λειτουργήσει προγράμματα Θερινής Δημιουργικής Απασχόλησης
- Να προχωρήσει στην ίδρυση Κοινωνικού Φροντιστηρίου με στόχο την υποστήριξη μαθητών, Δημοτικών Σχολείων, Γυμνασίων και Λυκείων των οποίων οι οικογένειες δεν έχουν τη δυνατότητα να ανταπεξέλθουν στις οικονομικές υποχρεώσεις των ιδιωτικών φροντιστηρίων σε συνεργασία με τα μέλη των Συλλόγων Διδασκόντων των σχολικών μονάδων του Δήμου
- Στον τομέα της πρόληψης, διάγνωσης και ενημέρωσης σε θέματα υγείας να υλοποιήσει προγράμματα προληπτικής οδοντιατρικής για τους μαθητές όλων των σχολείων σε συνεργασία με τους οδοντιάτρους του Νομού, προγράμματα προληπτικής ιατρικής

εξέτασης για σκολίωση σε συνεργασία με ορθοπεδικούς των δύο Γενικών Νοσοκομείων Δράμας, Καβάλας, στους μαθητές των τριών τελευταίων τάξεων των δημοτικών σχολείων

- Να προχωρήσει στην ίδρυση Δημοτικής Τράπεζας Αίματος σε συνεργασία με το Γενικό Νοσοκομείο Δράμας με την υλοποίηση τουλάχιστον δύο αιμοληψιών κάθε χρόνο
- Να προχωρήσει στην ίδρυση Κοινωνικού Παντοπωλείου
- Να στηρίζει προσπάθειες Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας συμπεριλαμβάνοντας π.χ. την Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση με την επωνυμία «ΗΛΙΟΔΩΡΑ ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ.» η οποία εδρεύει και δραστηριοποιείται στο Καλαμπάκι Δράμας παράγοντας χειροποίητα και παραδοσιακά ζυμαρικά και καλλυντικά, με πρώτες ύλες από την τοπική και την περιφερειακή κοινότητα, ποιοτικώς προσεγμένα και ηθικά παραγμένα, στις δράσεις του με κοινωνικό χαρακτήρα. Επίσης θα μπορούσε να αναθέσει μέρος της προμήθειας τροφίμων για τους παιδικούς και βρεφικούς σταθμούς, στην εν λόγω επιχείρηση
- Να ιδρύσει, με την συνέργεια Φιλανθρωπικών Συλλόγων και μαθητικών κοινοτήτων, Δημοτική Ιματιοθήκη με στόχο την κάλυψη των αναγκών κυρίως ρουχισμού και υπόδησης σε δημότες που ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού.

Όλες οι ανωτέρω δράσεις κοινωνικής μέριμνας και αλληλεγγύης μπορούν άμεσα και σχεδόν ανέξοδα να προσφέρουν ουσιαστική υποστήριξη σε πολίτες του Δήμου Δοξάτου που το έχουν ανάγκη.

Ο Δήμος Δοξάτου οφείλει να προχωρήσει σε μεγάλες τομές τόσο στον στρατηγικό προγραμματισμό στο τομέα της ασκηθείσας κοινωνικής πολιτικής όσο και στις επιμέρους δράσεις που πρέπει να προχωρήσει.

Θα πρέπει πάνω από όλα να συστήσει μία διεύθυνση κοινωνικών υπηρεσιών κάτω από την ομπρέλα της οποίας θα εντάξει όλες τις υπάρχουσες δομές σε υγεία, ασφάλιση, κοινωνική προστασία, κοινωνική μέριμνα, απασχόληση, προστασία της οικογένειας, προστασία κοινωνικά ασθενέστερων, στέγαση.

Να προχωρήσει σε δυναμικές συνεργασίες με ιδιωτικό τομέα και την κοινωνία των πολιτών και να θεραπεύσει άμεσα τη μη εφαρμογή των προβλεπόμενων διαδικασιών στο επίπεδο της διαβούλευσης.

Να προχωρήσει άμεσα στην αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας του με διοχέτευση των εσόδων στο τομέα της άσκησης της κοινωνικής πολιτικής.

Να ενισχύσει την κοινωνική υπηρεσία με εξειδικευμένο προσωπικό που θα εξασφαλίσει αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα στην παροχή εξειδικευμένων υπηρεσιών.

Αυτό που οφείλει ο Δήμος Δοξάτου όπως και κάθε οργανισμός τοπικής αυτοδιοίκησης α΄ βαθμού, ο οποίος είναι ο πιο κοντινός οργανισμός στον πολίτη, είναι να κάνει κτήμα του τις νεότερες αρχές και αξίες της κοινωνικής πολιτικής που δεν είναι άλλες από αυτές της αποτελεσματικότητας, την αποδοτικότητα, της συμμετοχικότητας, της ποιότητας, της ισότητας, της δικαιοσύνης, της διαφάνειας και της λογοδοσίας

Ο Δήμος Δοξάτου όπως και κάθε φορέας κοινωνικής πολιτικής θα πρέπει να γνωρίζει ότι μέσα από το βαθμό φροντίδας που θα επιδείξουν σε αυτούς που έχουν πληγεί από την κρίση και δεν έχουν που αλλού να στηριχθούν, θα αξιολογηθεί και θα αναδειχθεί η ποιότητα τόσο του πολιτισμού μας, όσο και της δημοκρατίας μας.

Πηγές / Ελληνική Βιβλιογραφία

- ☞ Αλεξίου Θ., (1999) «Περιθωριοποίηση και ενσωμάτωση Η κοινωνική πολιτική ως μηχανισμός ελέγχου και κοινωνικής πειθάρχησης» Παπαζήσης, Αθήνα, , σ. 78
- ☞ Ιατρίδης Δ., (2005), «Οργανισμοί Κοινωνικής Φροντίδας. Σχεδιασμός Κοινωνικής Πολιτικής για Ανάπτυξη», εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα.
- ☞ Κοντιάδης -, Καλατζής Ν., Μίχος Λ., Μπιτσάνη Ε., Τσέκος Ο., (2006), «Κοινωνική Πολιτική και Τοπική Αυτοδιοίκηση-Τελική Έκθεση», Ινστιτούτο Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Αθήνα
- ☞ Λιαρόπουλος Λ., (2007), «Οργάνωση Υπηρεσιών και Συστημάτων Υγείας», Τόμος Α', εκδ. Βήτα, Αθήνα
- ☞ Μακαρόνη Ν., Παλουκτσή Β., (2008), «Υπάρχει Νότιο Ευρωπαϊκό Μοντέλο Κοινωνικής Πρόνοιας;» Πτυχιακή Εργασία, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης
- ☞ Κοντιάδης, Ξ. (2008). «Εισαγωγή στη Κοινωνική Διοίκηση και τους Θεσμούς Κοινωνικής Ασφάλειας». Αθήνα: εκδόσεις Παπαζήση.
- ☞ Κοντιάδης, Ξ. (1997). «Η Κοινωνική Διοίκηση στην Ελλάδα». Αθήνα: εκδόσεις Σάκκουλα.
- ☞ Καρβούνης Αντ.(2004) «Εισαγωγή στην οργάνωση και λειτουργία του κράτους», Πατάκης, Αθήνα,
- ☞ Γεναδοπούλου Ε., (2009), «Η Κοινωνική Πολιτική των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης: Η Περίπτωση του Δήμου Κερατσινίου» , Μεταπτυχιακή εργασία, Χαροκόπειο Παν/μιο, Αθήνα
- ☞ Βενιέρης Δ, (2001) «Εισαγωγή στην Κοινωνική Πολιτική και την Κοινωνική Διοίκηση» Εκδόσεις: Εταιρία αξιοποίησης και διαχείρισης περιουσίας Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης, Ξάνθη

- ☞ Φεργαδάκη Μ., (2011), «Κοινωνική Πολιτική Υγείας στην Τοπική Αυτοδιοίκηση: Η περίπτωση του Δήμου Ν. Αλικαρνασσού», Μεταπτυχιακή Εργασία, Τμήμα Ιατρικής, Παν/μιο Κρήτης, Ηράκλειο
- ☞ Βουγιούκα Α. (2008). «Νέες κοινωνικές ανάγκες – Νέες προσεγγίσεις κοινωνικής πολιτικής. Συμμετοχή και ενδυνάμωση των κοινωνικών Προνοιακών Υποκειμένων». Αναπτυξιακή Σύμπραξη «ΣΥΓΚΛΙΣΕΙΣ»
- ☞ Ν. Μαραβέγιας, Γ. Δούκας, Σ. Ιωαννίδου, Μ. Λύκος (2014) «Οι επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης στην Ελλάδα: σύγκριση μεταξύ αγροτικού και αστικού χώρου.» Πρακτικά του Διεθνούς Συνεδρίου της Ελληνικής Γεωγραφικής Εταιρίας (10ο, 22-24 Οκτωβρίου 2014, Θεσσαλονίκη, Ελλάδα)
- ☞ Χλέπας, Ν. (2006). «Ο νέος δημοτικός και κοινοτικός κώδικας Ν. 3463/2006 ΦΕΚ Α' 114/8.6.2006». Εφημερίδα διοικητικού δικαίου Τεύχος 3-2006. Εκδόσεις Σάκκουλα.
- ☞ Θελερίτη Μ (2008). «Η άσκηση Κοινωνικής Πολιτικής σε τοπικό επίπεδο. Προτάσεις για τη διαμόρφωση ενός νέου μοντέλου». Έκδοση αναπτυξιακή Τρικάλων – ΚΕΝΑΚΑΠ ΑΕ
- ☞ Σκαμνάκης Χ, (2006). « Ο ρόλος των φορέων της Αυτοδιοίκησης στην Άσκηση κοινωνικής πολιτικής. Η περίπτωση των φορέων Αχαΐας. » Gutenberg Αθήνα
- ☞ Βενιέρης Δ – Παπαθεοδώρου Χ. (2003). « Η κοινωνική πολιτική στην Ελλάδα. Προκλήσεις και Προοπτικές» Έκδοση Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα

ΕΛ.ΣΤΑΤ. / Απογραφικά δεδομένα

- Ν.3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης» (ΦΕΚ 87/Α/2010)
- Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης / Περιφερειακή Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη και την καταπολέμηση της φτώχειας / Ιανουάριος 2015
- Επιμελητήριο Δράμας / Επικαιροποίηση Μελέτης Διαχρονικής Αποτύπωσης της Οικονομικής Κοινωνικής Πορείας του Ν. Δράμας – Μελέτη των τάσεων και των αναγκαίων παρεμβάσεων για κρίσιμους κλάδους της οικονομίας του Νομού Δράμας / Προτάσεις 2012 – 2020
- Σχέδιο Δράσης Αειφορικής Ενέργειας Δήμου Δοξάτου / Ιούλιος 2014
- Ο.Ε.Υ Δήμου Δοξάτου (ΦΕΚ 2717/Β'/17-11-2011, 2254/Β'/11-09-2013 και 3256/Β'/04-12-2014)
- Κανονισμός Λειτουργίας Κ.Α.Π.Η. Δήμου Δοξάτου
- Η υπ' αριθμ. 55/2017 Απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Δήμου Δοξάτου
- Στοιχεία αρχείου Δήμου και νομικών του προσώπων
- Συνεντεύξεις από στελέχη του Δήμου και των νομικών του προσώπων

Ξενόγλωσση Βιβλιογραφία

- ☞ Kemshall H., (2002), «*Risk, Social Policy and Welfare*», Open University Press Buckingham, Philadelphia.

- ☞ Titmuss R., (1974), «*Social Policy: An Introduction*», George Allen & Unwin , London.

- ☞ Pillinger J., EUROFOUND (2001) «*Quality in Social Public Services*», European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions, Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities

- ☞ Varelidis N., EUROFOUND (2000) «*Social Public Services: Quality of Working Life and Quality of Service – Greece*». European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions, Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities